

En Çok Hangi Şarkıyı
Beğeniyorsunuz?Ancak 30 gün devam edecek
olan kuponlarımızı toplayınız.

Birinciye: Bir Radyo

CUMA 20 II. KANUN 1939

YIL: 22 * SAYI: 7554

İDARE EVİ: Ankara Cad. İSTANBUL* Telgraf: VAKIT* Posta kutusu: 46*Telefon: 21413(Yazı) 24370(İdare)

FRANSIZ MECLİSİNDE MÜZAKERELER

İspanya hududu açılmalıdır!
İtalya Pirene hududunda kendisine
askerî mevziler hazırlıyor

Başmakale

Adliye Vekâletinin fikri
İbrahim Paşa sarayı meselesi
hakkında Başvekâlete yazılan
tezkerenin münderecatı nedir?

Yazan: Asım Us

Yarın 50 İngiliz şehrinde Cumhuriyetçi
İspanya lehinde nümayişler yapılacaktırİngiliz Atlantik Filosu bir manevra esnasında
(Yazısı 6 ncı sayıfada)Satye şirketi
binasıDenizbanka 250 bin liraya
nasıl satılmış?

(Yazısı 7 ncide)

Korgeneral
Cemil Cahit
Jandarma Umum Ku-
mandanı olduAnkara, 19 (Telefonla) — Jan-
darma Umum Kumandanlığına
Korgeneral Cemil Cahit Toydemir
tayin edilmiş ve bugün vazifesine
başlamıştır.Ziraat Vekilinin
Dünkü Tetkikleri
Et ve sütBu Eski Derdi Yoketmek
İçin Devlet Ziraat İşlet-
meleriyle Belediye Müş-
terek Çalışacak

(Yazısı 2 incide)

YENİ TEFRIKAMIZ

Kafkas Kızları

Bu güzel romanı yarından itibaren
gazetemizde takip ediniz

Yazan: Niyazi Ahmet

Sporcuların

Meselesi:

Genel Direktörlük
MekteplilerinKlüplere alınma-
maları hakkında
karar vermiş
değildir

(Yazısı 3 üncüde)

Belçikadan gelen Tramvay Şirketi murahhasları

Tramvay Şirketi murahhasları
dün Belçikadan geldiler

(Yazısı 2 incide)

Hem mesleğimizi
müdafaa, hem
hakikati!Mesleğimizi ancak bu sayede
koruyup yükseltebilirizHüseyin Cahit Yalçın, gazetecileri müdafa eden bir ya-
zı neşretti. Kendi payımıza teşekkürler...Gazeteci hiç bir menfaat düşünmeden halisane neşriyat yapamaz
mı? Gazeteci ne bir hanle ile yazı yazamaz mı? Gazeteci herhangi
bir meslede elkarımunun heyecanına, Asabiyyetine, teessürüne
iştiyak edip, onunla sürüklenip itidali kaybedemez mi? Gazeteci de-
nilen mahlûk mutlaka on para kazanmak için herkesin namusuna tecav-
vuz etmeyi meslek edinmiş bir kimse midir? Türk matbuatı inkılâp
rejimine candan bağlı, sadık ve hizmetkârdır.Bütün bu sözler Türk gazetecilerinin kendilerini başka
t türlü bilene bir ağızdan söyleyeceği sözlerdir. Ancak,
Türk matbuatının bir davayı kuru gürültüye getirip haki-
kat aleyhine örtbas etmek de şırası olmadığını göstermek için
biz de söylemeliyiz ki üstad, bu müdafa için evvelâ haksız
bir muhatap, sonra haklı bir sebep seçmemiştir.

İlaksız bir muhatap seçmemiştir; sunun için:

Ankara müddeumumisi, bildiğimiz beyanatında bir
kısım matbuatı istihkar etmemiştir, adı belli gazetelerin
neşriyatından yalnız bir kısmını "gazete satışını temin et-
mek gibi ticarî bir maksat ve gayeye atf" etmiştir. Denile-
bilir ki: "Bu bir kısım neşriyatın gazete satışını temin etmek
gibi ticarî bir maksat ve gayeye atf" bu bir kısım neşriyatı
yapan gazeteleri istihkar olmaz mı?Bize kalırsa (falan muharrir yazdı) diyen bir sekre-
rin yüzüne karşı (hayır, bana yazılacak şeyleri bu sekreter
verdi) denildiğini okuyan ve (adam yazacaktım, memur
yazmışım) diye kendini gülmüş etmiş muharrirler gören bir
müddeumuminin, bu neşriyatı satışı artırmak gibi en so-
nunda kanunun gene kıyas ile tabii göreceği bir sebebe at-
fetmesini ehven bulmak lâzımgelir. Bu müdafaada haklı bir
sebebe seçilmediği de bundan!.. Suç isnadı mahiyetinde
de yalan yanlış havadis vermekle; eğri bükürü
fikir beyan etmeyi birbirine karıştırmayalım: İşte Cahidin
bu yazısını, bir Halk Partisi mebusunun bir hâkime karşı
bir haksız hücum saymakla beraber kendi dediği gibi, her-
hangi bir meselede bir insanın hiç bir menfaat düşünmeden
halisane yaptığı neşriyata parlak bir misal olarak alırsak;
fakat bir gazetede sadece bir Ekrem Köniç'le birkaç hari-
ciye memurunun adı zikredilerek yazılmış bir sahtekârlık
havadisini telleyip, pullayıp hatıra gelmeyecek resimler ve
isimler karıştırmak ve böylece muayyen, gayri muayyen
haysiyet ve şeref sahiplerini umumî nefret ve istikral
sızan bir şüphenin ağzına atmak, ertesi gün kendisini
yakazaya çağıran arkadaşlarına da jurnalcı damgasını vur-
mak gazeteciye verilmiş bir hak mıdır? Hüseyin Cahit, bu-
nu hem kanunun cezalandıracağı bir suç olarak kabul edi-
yor; hem müddeumuminin böyle bir suçla tahrik eden
sebebi, sebeplerin nihayet müdafaainefs kadar en masuma-
nesi sayılacak bir (kazanç) arzusuna bağlamasına taham-
mül edemiyor.Doğrusu biz de bunu fazla heyecan ve taassup sayıyo-
ruz; ya müddeumumî hiç bir memba dayanmadan yazıl-
mış ve sorulduğu zaman teki, hattâ gene zan ve tahmin su-
retiyle dahi söylenememiş isimler, cisimler gösteren — fikir
ve mütalea değil — haberler yazmanın sebebinin Cahitten
sorsa ne der? Şükredelim ki bunu daha ağır ihtimallere
yormamışlar!

BİR GAZETECİ

işaretler :

Türk gençliği

Serlevha olarak yazıma koyduğum iki kelime Türk gençliğine sunulan bir eserdir. Eseri yazan Maarif Vekâleti seferberlik müdürü "Kadri Yaman", dir.

Kadri Yaman iyi bir erkânıharf zabiti olduğu kadar, iyi bir muharrirdir de. Kadri Yaman eserinde Türk gençliğine yurt müdafaasındaki rolünü hatırlatmaktadır.

Bu hatırlatış ne ukalâ bir üslûbun cansızca nasihat edasını taşımaktadır; ne de yavaş bir vatandaş edebiyatının ağırlığı.

Eser baştanbaşa bir harbin müdafa bakımından teşhirdir.

Tegrih masasına yatırılıp tetkik edilen harp yüz sayfa içinde insan kafasında yepyeni bir manzara hasıl edecek kadar hakikatleri ihtiva etmektedir.

Muharrir eserinde yalnız askeri teknik hususiyetleri değil, bütün bir milletin seviyesini, kültürünü, iktisadi menbalarını, politikasını, ahlâk ve maneviyat cephesini hesaba katarak hepsini ayrı ayrı sefer hizmetinde gözden geçiriyor.

Sefer hizmetinin bu küçük ve gematik eserde anlatılışı çok vazih tir. Ve genç insanlara yarın, öbür gün nasıl olsa bir gün karşılaşılabilecekleri müşküleli yemmenin çarelerini saymaktadır.

Kadri Yamanın eseri tertip ederken tuttuğu tasnif usulü ve kitabın sonuna ilâve ettiği komşu memleketler gençlik teşekkülleri insana mukayese için çok dikkate layık fikirler ilham ediyor.

Bütün nikbînlige, bütün sulh ümitlerine rağmen biz, ancak harbi, harbe hazır olmakla karşılayabiliriz.

Bilhassa harbin bir fikir meselesi, silâhın bir makine proplesi halini aldığı devirde harbe harpten çok zaman evvel hazırlanmış olmak gerektir, bilhassa münevverlerin bu esası ruhlarına vazih fikirler halinde yerleştirmeleri iktiza eder.

Kadri Yaman kitabında millî bir seferberliğin fikrini ve reel şemasını çizmektedir.

SADRI ERTEM

Esnaf hastahanesi

Bütün Noksanlar Bu Yıl Tamamlanmış Olacak

Esnaf cemiyetleri idare heyetleri ayın 27 sinde Eminönü Halkevinde mühim bir toplantı yapacaklardır.

Toplantıda 938 yılında yapılan işler gözden geçirilecek ve 939 faaliyetleri hakkında da müzakerelerle bulunulacaktır.

İlk plânda esnafa yardım işi gelmektedir. Esnaf hastahanesinin bütün noksanları bu yıl içinde tamamlanacak ve müessese 80 bin esnafın ihtiyacını karşılar bir hale sokulacaktır.

Hastahane için bir hasta nakliye ve cankurtaran otomobili de bu sene içinde muhakkak alınacaktır.

938 senesi içinde hastahane 4238 esnaf tedavi ve muayene edilmiştir.

Çöp Arabaları Gürültüsü

Çöp arabalarının sabahları çok erken ve gürültü yaparak geçtikleri tesbit olunmuştur.

Belediye tarafından alâkadarlara halkın huzurunu bozmamak hususunda dikkatli davranmaları bildirilmiştir.

Valinin Dünkü Teftişleri

Vali ve belediye reisi Lütfi Kırdar dün Kadıköyüne giderek kaza belediye ve kaymakamlığını gezmiş, kaza işleri etrafında izahat almıştır.

Yeniköy Sulh Mahkemesi

Yeniköyde çalışan sulh mahkemesi Sarıyer'e nakledilmiş ve Sarıyer sulh mahkemesi adı verilmiştir.

Afganistana gidecek öğretmenler

Öğretmenlere Mevcut Maaşlarının İki Misli Ücret Verilecek

Efgan kültür işleri müşavirliğine tayin edilen Maarif Vekâleti umum müfettişlerinden Bay İsmail Hikmet bugün Efganistana hareket edecektir.

Maarif Vekâleti ile yapılan temaslara neticesinde arzu eden lise öğretmenleri Efganistana gideceklerdir. Bu öğretmenler için bazı şartlar tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Efganistanda vazife alacak öğretmenlerin maaşları ve kıdem zamları işliyecektir.

Efganistandaki çalışmalarına muvafık mevcut resmi maaşlarına iki misli ücret olarak Efganistan Maarif Nezareti tarafından kendilerine verilecektir.

Efganistana gidecek muallimlerin kadrosu tamamlanmak üzere dir.

Şair Akifin Anıtı

Şair Mehmet Akifin kabrine ait plân tanınmış mimarlarımızdan Bay Hikmet tarafından hazırlanmıştır.

Anıt Türk mimari üslûbuna uygun olup üzerinde bir kitap şekli mevcuttur. Kitabın içine "Mehmet Akif burada yatıyor", ibaresi hâk edilmiştir.

Anıtın bütün tezyinatı eski mimar Sinanin eserlerindeki tezyinat gibi olacaktır. Aynı zamanda mezar taşının üstüne İstiklâl Marşının ilk dört mısraı da yazılacaktır.

Kurban Derileri

Kurban Bayramı münasebetiyle Türk Hava Kurumuna verilecek kurban ve kurban derilerinin Hava kurumu depolarına nakledilmeleri için mevcut belediye nakil vasıtalarından istifade edilmesine karar verilmiştir.

Ne Kadar Yol Yapıldı?

Belediye kazalara yaptığı bir tamimde, şimdiye kadar verilen paralarla ne kadar yol yapıldığını sormuştur. Kazalar tamire muhtaç yolların adlarını da yazacaktır.

Sinema Büfeleri

Sinemalarda bulunan büfelerin hafta tatilinde ayrıca ruhsatname almadıkları görülmüştür.

Bu, büfeler de hafta tatili ruhsatnamesi almağa mecbur tutulmuşlardır.

Yeşilköy Meteoroloji istasyonundan alınan malûmata göre yurtta hava Trakya'da kapalı ve sisli, Karadeniz kıyıları ile Ege ve Doğu Anadolu bölgelerinde bulutlu, diğer bölgelerde umumiyyetle az bulutlu, yer yer az çök geçmiş, rüzgârlar cennubi Anadolu'dan şimali, Trakya, Ege ve Karadeniz kıyılarında cennubi istikametten orta kuvvette esmiş, diğer yerlerde sakin kalmıştır.

Dün İstanbulda hava açık geçmiş, rüzgâr cennubi garbinden saniyede 2-4 metre hızla esmiştir.

Saat 14 de hava tazyiki 764.3 milimetre idi. Sühnet en yüksek 13.2 ve en düşük 4.1 santigrat kaydedilmiştir.

Bugün Doğanlar:

20 İkincikanun günü ve gecesi doğanlar:

Şems - Zühre bugüne hâkimdir, bu gün doğanlar namuslu kimselerle yansarlarsa çok kazanırlar; ve başkalarının samimiyeti sayesinde çok iyi işler görürler.

Tramvay şirketi fevkalâde murahhasları

Dün Belçikadan gelerek şehrimizde bir toplantı yaptılar

Tramvay şirketinin hükûmete satılması hakkında müzakerelerde bulunmak üzere, şirketin Belçika'daki merkezinden hareket eden fevkalâde salâhiyetli murahhası Speşiyal ile De Bassi ve Kleren dün sabahki ekspresle şehrimize gelmişlerdir.

Malûm olduğu üzere, hükûmetle şirket murahhasları arasında bundan bir müddet evvel devam eden müzakereler şirketin çok fazla fiyat istemesi yüzünden inkıtaa uğramış, bunun üzerine Nafia Vekâleti, şirketten fevkalâde salâhiyetli murahhas istemiştir.

Yine bir müddet evvel toplanan şirket umumî heyeti de müzakerelere buradan iştirak edecek ve murahhasları seçmiş, yalnız Belçika'dan gelecek fevkalâde murahhasların şehrimize gelmesi kalmıştır.

Dün şehrimize gelen fevkalâde murahhaslar yarın akşam Ankara'ya hareket edecekler ve derhal Nafia Vekâletiyle müzakerelere başl yacaklardır.

Murahhaslar dün elektrik şirketinde buradaki murahhasların iştirakiyle bir toplantı yapmışlar; Nafia yapacakları teklifler üzerinde görüşmüşlerdir.

Birkaç güne kadar Ankarada başlanacak müzakerelerin son olduğu ve kısa bir müddet içinde tramvay şirketinin hükûmete geçmiş bulunacağı sanılmaktadır.

Maarif müdürlükleri teşkilâtı

genişletilecek

'İstanbul Maarif Müdürlüğüne bağlı 600 müessese ve 6000 öğretmen var

Maarif Vekâleti tarafından vilâyet maarif müdürlükleri teşkilâtı tetkik edilmektedir.

Bu tetkiklerde mevcut memurin kadrosu maarif müdürlüğüne bağlı müessese ve öğretmen adedi de gözönünde bulundurulmaktadır.

Bu arada en fazla kültür müessesesi ve öğretmen olarak İstanbul vilâyetinin başta geldiği görülmüştür.

İstanbulda 600 kültür müessesesi ve buralarda çalışan 6000 den fazla öğretmen vardır.

İstanbul maarifinin daha geniş ve daha randımanlı çalışabilmesi için mevcut teşkilâtın genişletilmesine ihtiyaç hissedilmektedir.

Öğrendiğimize göre Vekâletin verdiği bir kararla ilk plânda teşkilât tevsi edilirken İstanbul, İzmir, Ankara gibi büyük vilâyetler dikkate alınacaktır.

ilkokullarda On Bin Yoksul Doyuruluyor

İlk okul yoksul çocuklarını doyurmak üzere çalışan himaye heyetleri birliği teşkilâtının bu yılki randımanını tetkik edilmektedir.

Şimdiye kadar alınan rakamlardan (10000) kadar çocuğa her gün sıcak yemek temin edildiği anlaşılmıştır. Aynı zamanda çocukların müteferrik ihtiyaçlarına da yardım edilmektedir.

Tecrübe mahiyetinde geçen yıl orta okullarda tatbik edilen himaye teşkilâtının iyi neticeler verdiği görülerek bu yıl da tatbik edilmesi uygun görülmüştür.

Edirne asfalt yolu

Bu sene sonunda ikmal edilecek olan İstanbul - Edirne asfalt yolunun kış münasebetiyle şimdilik sadece hazırlığı yapılan inşaatına martta başlanacaktır.

1937 senesi eylülünün 27 sinde Nafia Vekili Ali Çetinkaya tarafından Lüleburgaza kadar bulunan 155 kilometrik kısmı açılan bu yolun o zamandanberi mütebaki kısmı üzerinde meşgul olunmuştur. Lüleburgazdan bu kadar olan bu ikinci kısım 96 kilometredir. Bu yol, Manş sahilinden itibaren bütün Avrupa'yı katederek, Belçika, Almanya, Macaristan, Yugoslavya ve Bulgaristandan geçip hudutlarımıza girmektedir.

Yolun ikinci kısım inşaatı 180 inci kilometrede Babaeski, 209 uncu kilometrede Edirne ve bundan sonra 256 ncı kilometrede hudut bulunmaktadır. Bunun İstanbul içinde bulunan beş kilometrelik kısmı parkedir.

Belediye, asfaltın İstanbul şehir hududu içinde bulunan Topkapı - Küçükçekmece kısmında çukurlar husule geldiğinden bu yolların tamiri için derhal tahsis ayrılmıştır. Tamire önümüzdeki ay başlanacaktır. Tamiri yapılacak bu kısım da 15 kilometredir.

Belediye, asfaltın İstanbul şehir hududu içinde bulunan Topkapı - Küçükçekmece kısmında çukurlar husule geldiğinden bu yolların tamiri için derhal tahsis ayrılmıştır. Tamire önümüzdeki ay başlanacaktır. Tamiri yapılacak bu kısım da 15 kilometredir.

Belediye, asfaltın İstanbul şehir hududu içinde bulunan Topkapı - Küçükçekmece kısmında çukurlar husule geldiğinden bu yolların tamiri için derhal tahsis ayrılmıştır. Tamire önümüzdeki ay başlanacaktır. Tamiri yapılacak bu kısım da 15 kilometredir.

Ziraat Vekilinin Dünkü Tetkikleri Et ve süt

Bu Eski Derdi Yoketmek İçin Devlet Ziraat İşletmeleriyle Belediye Müsterek Çalışacak

Şehrimizde bulunan Ziraat Vekili Faik Kurtuluş dün muhtelif müesseselerde muhtelif tetkiklerde bulunmuştur.

Faik Kurtuluş saat 10 da vilâyete gelmiş, Vali Lütfi Kırdarla bir saat kadar görüşmüştür. Bu görüşmelerde, Devlet Ziraat İşletmeleri Umum müdürü Şefik Bakay da hazır bulunmuştur.

Devlet Ziraat İşletmeleri umum müdürü Şefik Bakay ile Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar İstanbul en büyük derterleri olan et ve süt meselelerinde devlet ziraat işletmeleri ile belediyenin müsterek mesaiide bulunmalarını kararlaştırmışlardır.

Devlet Ziraat işletmeleri umum müdürü Şefik Bakay yakında tek rar Ankaradan şehrimize gelecek, belediye ile et ve süt işlerinin bir elden idaresi hakkında temaslara başlayacaktır.

Ziraat Vekili Faik Kurtuluş vilâyetteki meşguliyetinden sonra Ziraat Müdürlüğüne de gitmiş ve bazı tetkikler yapmıştır.

Mimarlar Ankara'da toplanıyor

Bütün Türk mimarları yarın Ankarada büyük bir toplantı yapacaklardır. Ankara halkevinde yapılacak olan bu toplantıya büyük bir ehemmiyet verilmekte dir.

Türk yüksek mimarlarının bu umumî kongresinde bilhassa Türk yurdunun yeni bir imar devri yaşadığı, Türk vatanının baştan başa yenilemekte olduğu bu sırada Türk mimarlarına düşen vazifeyi tayin ve tesbit eden ve yüksek mimarlar birliğinin manevî şahsiyetinde tebarüz edecek olan bir icraat raporu müzakere edilecektir.

Bu toplantı münasebetiyle, Türk yüksek mimarlar birliğinin topluluğu 3512 sayılı cemiyetler kanununun hükümlerine uydurulacak ve elde mevcut nizamname buna göre değiştirilecektir.

Ankarada yapılacak bu toplantı için her taraftan murahhaslar Ankaraya gitmektedir. Şehrimizdeki yüksek mimarlar da yarın Ankaraya hareket edeceklerdir.

Sanayi sergisinin bu yaz kurulması şüpheli

Millî sanayi birliği yıllık kongresi gelecek hafta cuma günü Dördüncü Vakıf handaki birlik merkezinde yapılacaktır. Bunun için Millî sanayi birliği idare heyeti, kongreye verilecek raporu hazırlamıştır.

Rapor bir yıllık sanayi hareketlerimizi anlatmakta ve birçok vaziyetleri karşısında birliğin yaptığı teşebbüsleri bu teşebbüslerden alınan neticeleri göstermektedir. Fakat raporda yer bulunan en mühim cihet birliğin on yıldanberi muvaffakiyetle kurduğu yerli mallar sergileridir.

Geçen sene Galtasarayda kurulan onuncu yerli mallar sergisi, Millî İktisat Vekâletinin de tasvile sonuncu olması takarrür etmiştir ve yeni serginin temellerinin derhal atılarak gelecek yazı kadar yeni sergi sarayının kurulması ve bu serginin birinci sanayi sergisi olarak açılması takarar verilecektir.

Geçen sene Galtasarayda kurulan onuncu yerli mallar sergisi, Millî İktisat Vekâletinin de tasvile sonuncu olması takarrür etmiştir ve yeni serginin temellerinin derhal atılarak gelecek yazı kadar yeni sergi sarayının kurulması ve bu serginin birinci sanayi sergisi olarak açılması takarar verilecektir.

Arasıra İnkılâpçı Türk ordusu

İspanyada, üç, dört senedenberi, bir millet ikiye bölünmüş, bilmiş fikirler, bilmiş iradeler, bilmiş ordular birbirini boğuyor. Ateş ve kan tufanları şehirler kayboluyor.

Vatandaşlarını, yabancı kuvvetlere de dayanarak merhametle boğazlatıran general Franco gayesini ifsa etmiş bulunuyor. Cumhuriyet fikirlerinin, cumhuriyet kuvvetlerinin devirip melekettten çıkarttığı kralın bütün haklarını tanıyor. Demek, halkın, halkın hâkimiyeti için iş panyanın hakiki istiklâli için iş pmanın hakiki İspanyollar bir için öldürülüyor.

Bu vaziyete bakarak, Türk düşunun tarih içinde göz kamıştıran ve gönül alan inkılâpçıya na hayran olmamak mümkün müdür?

Bu ordu, istibdada karşı, tanlara karşı daima halkı ve hâkimiyetini tutmuştur. Abduhamit, kanlı saltanatından bu günün yüksek vatanperverliğini dayanan müdahalesiyle uzaklaştırılmıştır. Meşrutiyet idaresinin sisini temin eden bu ordudur. Mart irticamı bastıran bu ordudur.

Her Türk için şeref ve membar olan istiklâl savagını düşünelim: Büyük Atatürk onun en çok itimat ettiği vendediği İsmet İnönü'nü görürüz.

19 mayısta Samsuna gelen kimlerdir?

Atatürk, İsmet İnönü, Fevzi Çakmak Türk milletini hız aldılar ve ona hız verdiler. Türk vatanını bir sömürge ne getirmek ve bizi birer bi kullanmak istiyen müstafiler yurdun her tarafından dular.

Düşman kuvvetleriyle hareket eden padişah ve atıldı: Cumhuriyet ilân edildi.

Bütün bu inkılâp hareketinin başında gördüğümüz biridir? Bizde, ordu, daima, fazileti, iyiliği, sevgiyi, çığı fikirleri temsil etmiş ve lary tahakkuk ettirmiştir.

Bugüne kadar daima kalmış olan Türk ordusu mat edilebilir ve ona güvenilir.

Bu ordu, manen çok lütidir. Maddeten çok kuvvetlidir.

İspanyada ordu ikiye bir kısmı kralı tutuyor: zık! İspanyol milletinin lîğine müteessir oluyoruz.

Bir başka memlekette ticala elele vermiş olabunada müteessir oluruz. ordu, dünya için bir Milletler, bu örneğe dikkatli maldirler.

İktisat Vekili

İktisat Vekili Hüsnü Çakmak yakında şehrimize gelecek. kilin bu ziyareti henüz hafil erkân ile tanışmak, bu gibi müesseseler üzerinde tetkiklerde bulunmak için diler.

rür etmişti. Sanayi birliğinin gi için en münasip görüldü. saha üzerine bu büyük maketi yapılmış, Ankaraya rülmüş ve Başvekil Celâl da maketi tetkik edecek. Cen görmüştü. Fakat sergi susunda sabık İstanbul baska bir kanaat taşıdığına türli sergi işi kuvveden karılarmıştır.

Bu vaziyet karşısında sergi kurulacak mıdır, yolumiyede bu hususta verilecektir.

Bu vaziyet karşısında sergi kurulacak mıdır, yolumiyede bu hususta verilecektir.

Mahkemelerde

Park içinde soyulan kadın

Geçen temmuz ayında bir gece Gülhane parkında bir baskıncılık yapılmış, İbrahim ve Hakkı adında iki arkadaş Marika adında bir kadına bıçak çekerek mücevher ve paralarını çalmışlardır.

Bunların sattıkları eşyaları saklamaktan park bekçisi Mustafa ve iki suçlunun ağırceza mahkemesinde dün duruşmalarına başlanmıştır.

Mustafa mahkemeye gelmemiştir. Suçlular okunan tahkikat evrakına göre, hırsızlığı şöyle yapmışlardır:

— Soyulan Marika, suçlulardan Hakkı ile sevimliktedir. O gece her ikisi Sarayburnu gazinosunda içmişler, sonra tarhlar arasında beraber yatmışlardır. İşte bu sırada Hakkının evvelce sözleştiği arkadaşları İbrahim elinde bir bıçakla karşılama dikilmiş:

— Haydi bakalım, çıkarın paraları, demiştir.

İbrahim tabii bir şey vermemiş Marika ise iki altın yüzük, bilezik ve beş lirasını korkup İbrahime uzatmıştır.

İbrahim bunları doğruca park bekçisi Mustafaya vermiş, Hakkı da Marikayı bırakarak kaybolmuştur.

Suçlulardan İbrahim mahkemede bunları tamamen inkâr ederek:

— Poliste tazyik gördüğüm için böyle söylemişim. Bu eşyaları bir ağacın dibinde buldum. Götürüp bekçiye sahibi çıkınca vermesini söyleyerek bıraktım. Başka bir şeyden haberim yoktur..

Hakkı ise:

— Marika benim dostumdur. Bu mücevherleri ona ben almıştım. Nasıl olur da çalarım. O gece gazinoda içtikten sonra parkta yattık. Bir aralık Marika beni uyandırdı:

— Kalk, soyulduk!, dedi. Başka bir şey bilmiyorum!..

Şahitlerin celbi için muhakeme başka bir güne bırakılmıştır.

Camide Vaaz Eden Yalancı Vaiz

Cemal Öztoprak adında ense- ne kadar uzun lüle lüle saçlı 50 yaşlarında birisi, geçen Ramazanda Beyazıt camiinde vaaz verirken, "halkı devletin emniyetini ihlale teşvik, edecek sözler söylemek suçundan tevkif edilmiş, dün de ağırceza mahkemesinde duruşmasına başlanmıştır.

Cemal Öztoprakın vaazını bitir-

dikten sonra söylediği ve ceza müstelzim sayılan cümlesi şudur:

— 1353 Arabi senesinde Kur'anı okumayan ve tanımayan birçok devletler yıkıldı. 1357 senesinde ise yine bazı devletler yıkılacaktır..

Suçlu mahkemede:

— Vakia ben bunu söyledim ama, maksadım Türkiye değildir. Evvelâ ben Türküm ve aklım başımdadır. Bu sözlerle anlatmak istediğim yıkılan Habeşistan imparatorluğu ve yıkılacak Japonya imparatorluğudur.. demıştır.

Müddeiumumi suçun mahiyetini mebnî duruşmanın gizli olmasını istedi. Fakat heyeti hâkime ceza muhakemeleri usulü kanununun 357 inci maddesine tevfikeyle buna mahal olmadığına karar verdi; şahitleri dinledi.

Polis memuru Aptullah şöyle dedi:

— Ben camide idim. Bu adam vaazını bitirince aynen bu cümleyi söyledi. Dışarı çıkarken yakalayıp karakola getirdik, esasen kendisinin vaaz vermeğe de ruhsatnamesi yoktu..

Mahkeme suçlunun mevkufiyetinin devamına ve duruşmanın diğer şahitlerin dinlenilmesi için başka bir güne bırakılmasına karar verdi.

Şüpheli Bir Ölüm

Şehrinde oturan amele Hamdi Ali ile bakkal Abbas Hilmi, bir meseleden dolayı kavga etmişler, karakola götürülmüşlerdir. Kavgaçılar karakolda birbirlerinin yaralı olduğunu söyleyerek muayene nelerini istemişler; Gureba hastahanesine yollanmışlardır.

Hastahane Hamdi Alinin başında bir yara görülmüş, fakat Abbas Hilmiye hiç bir yara bere bulunmamıştır.

Her ikisi de raporlarını alıp karakola gelirken, yolda yaralı olmaları Abbas Hilmi birdenbire yere yuvarlanmış, bir iki debelendikten sonra ölmüştür.

Vakaya müddeiumumilik elkoymuş, Adliye Doktoru Enver Karan cesedi muayene etmiştir.

Doktor Abbas Hilminin ölümünü şüpheli görerek cesedini morga kaldırmıştır.

Tahkikat devam etmekte, Hamdi Ali de nezaret altında bulunmaktadır.

Avrupa Şampiyonu Boksör Tene'ye meydan okuyorlar

Avrupa vasat sıklet boks şampiyonluğu müsabakasının pazar günü Pariste Palad dö sporda yapıldığı ve geçen senenin galibi Yunanlı Hristoforidis'in çetin bir maçtan sonra eski şampiyon Fransız yumrukçusu Tene'ye sayı hesabı yenildiğini dün yazmıştı.

Bu maçta seyirci olarak bulunan Alman şampiyonu Kolonyalı Besselman ile sabık Avrupa birinci Klaveren'in bu müsabakanın galibi Tene'yi maça davet etmişlerdir.

Holanda - Lehistan

Boks Maçlarında Polonyalıları Galip

Holanda - Lehistan amatör boksörleri arasında Varşovada yapılan karşılaşmaların sekizini de Lehliler kazanmışlardır. B. millî takımlarıyla Holandalıların karşısına çıkan Lehlilerin aldıkları netice 16-0 dır.

İsveçte Kapalı Kort Maçları

Stokholm. 15 (A.A.) - Geçenlerde başlamış olan İskandinav - ya kapalı kort tenis şampiyonası İsveç veliahtının de hazır bulun. duğu büyük bir seyirci kütlesi önünde sona ermiştir.

Tekler arasında yapılan karşılaşmalarda Fransız Bolelli Henkel'i 6-4, 6-4, 6-1, 6-4 mağlup etmiştir.

Danimarkalı Bayan Hollis'i 3-1, 6-2 mağlup eden Bayan Hilde Sperlig kadımlar arasında şampiyonluğu kazanmıştır.

Muhtelit ekipler arasında yapılan karşılaşmalarda Bayale Boilli - Bollelli muhtelitti, T.M. Brown - Vildosee İngiliz çifti 6-3 1-2 mağlup etmiştir.

Bu karşılaşmaların sonuncusu, nu teşkil eden Viyanalı Redl ile İsveçli Loftman arasındaki maçı, Viyanalı 6-1, 6-3 kazanmıştır.

Üç setlik galibiyetten sonra Henkel İskandinavya kapalı kort şampiyonasının finaline kalmışlardır.

Henkel İngiliz Vilde'yi 6-2, 6-2, 6-1.

Genç Bolelli de Amerikalı Boul- den'i 6-3, 7-5, 6-4, mağlup etmiştir.

Bu haftaki Lik Maçları

Günün en mühim müsabakası Taksim stadında yapılacak olan Galatasaray - Beykoz karşılaşmasıdır

Beden Terbiyesi İstanbul Bölgesi Futbol ajanlığından:

21-1-1939 cumartesi günü yapılacak maçlar:

ŞEREF STADI:

Anadoluhisar - Kasımpaşa B takımları saat 14.30 hakem Sa bahattin Yaraman.

22-1-1939 pazar günü yapılacak maçlar:

TAKSİM STADI:

Galatasaray - Beykoz A takımları saat 15 hakem Ahmet A. dem Göğdün. Yan hakemleri Neşet ve Bekir.

ŞEREF STADI:

Kasımpaşa - Oraköy A takımları, saat 9.30, hakem Şazi Tecan.

Eyüp - Galatagengçler A takımları, saat 11.15, hakem Necdet Gezen.

Anadoluhisar - Beylerbeyi A takımları, saat 13, hakem Adnan Akın.

Besiktas - Hilal A takımları saat 14.50 hakem Şazi Tecan. Yan hakemleri Ruşen ve Şevki Çanga.

FENERBAHÇE STADI:

Davutpaşa - Anadolu A takımları saat 11, hakem Tarık Özerengin.

Süleymaniye - İstanbulspor A takımları, saat 13, hakem İzzet Muhittin Apak, yan hakemleri Fikret Kuyumlu ve Ziya Kayral.

Fenerbahçe - Topkapı A takımları, saat 14.45, hakem Refik Osman Top. Yan hakemleri Salihattin Özbaykal ve Halit Uzer.

TENİS

Kral kupası müsabakaları

Kral kupası turnuvasında final kalmış olan Danimarka ekibi 5-3 şubat tarihlerinde Hamburg tenis holünde Almanya ile karşılaşacaktır. Danimarkayı Plougman - Volschou - Rasmussen. Almanyayı da Henner - Henkel ile Rodrich Menzel temsil edecek tir.

Kanadalıların İkinci Bir Muvaffakiyeti

Polonyadan sonra Çekoslovak. yaya geçmiş olan Smoke patenli hokey ekibi, Çeklerin Y.T.C. klübüyle Spor Palasta ve binlerce meraklı önünde karşılaşmıştır.

Dünyanın en kuvvetli buz üstünde hokey takımına malik olan Kanadalılar bu müsabakada, Çekleri kolayca yenememişlerdir. Çok çetin cereyan eden karşılaşma sonunda Smoke takımı ancak bir re karşı iki ile galip gelebilmiştir.

Avustralya Federasyonunun Bir Kararı

Londra, 15 (A.A.) - Avustralya tenis federasyonu Davis kupası maçlarına bu yıl da Amerika bölgesinde iştirak etmeğe karar vermiştir.

Buz Üstünde Hokey Kanada takımı Polonyalıları 10 - 1 Yendiler

Kanadanın çok meşhur buz üstünde hokey takımı olan Smoke klübü Polonyada bulunmakta idi.

Beynelmille bir şöhreti haiz olan bu Kanadalı sporcular geçen pazar Katovici'eki patinaj sahasında 10 bini aşan bir seyirci kütlesi önünde Lehistanın en mühim mel addedilen buz ekibiyle karşılaşmış ve yediği bir gole mukabil, üçü Benoit, üçü Dame, ikisi Morris ve bir tanesi de Cronie ile Creedy vasıtasıyla attığı on golle galip gelmiştir.

Bu akşam SAKARYA Sinemasında

Mata-Harri ve Marthe Richard'a layık emsalsiz bir film

AŞKTAN DAHA KUVVETLİ

Fransızca sözlü şaheseri başlıyor. Baş rolde: Günün en fazla muvaffak olan Çekoslovak yıldızı

LIDA BAAROVA

Bu film yalnız bir casusluk filmi değil, aynı zamanda kuvvetli ve büyük bir aşk filmidir. İlâveten: Paramount Jurnal

Bugün matineleade: Aşka Tapan Kadın

Filminin son seansları

Karamazof Kardeşler

Yazan: Dostoyevski

Çeviren: Hakkı Süha Gecgin

73

— Neniz var? Ne oldunuz böyle?.. Diye sordu.

Yüzbaşı, uçuruma atılmağa koşan bir adamın deli bakışlarıyla onu süzdü ve ısırlaşan bir sesle:

— Aleksî Fiyodoroviç, dedi, size bir şey göstereyim mi?

— Ne göstereceksiniz?

Yüzbaşı ağzı açılarak ve sol gözü seyirerek:

— Şimdi görürsünüz, dedi; bakın bakın!

Aliyoşa ürkek bir halde:

— Canım neniz var? Niçin böyle açıp konuşuyorsunuz?

Diye sordu. Yüzbaşı:

— İşte, işte!

Dedi ve sonra ona baş ve şahadet parmakları arasında tuttuğu iki banka kaymesini göstererek kudurmuş gibi avucunda buruşturdu:

— Gördünüz ya, gördünüz ya.. diye bağırda ve elinin bütün hızıyla paraları yere fırlattı. Çiğnedi, çiğnedi, çiğnedi. Soluk soluğa:

— İşte sizin paranıza karşı yapacağım şey budur!

Diye uluyordu. Halinde anlatılmaz bir gurur ve büyüklük vardı. Kolunu uzatarak haykırdı:

— Hadi, sizi gönderenlere gidip deyin ki, ben namus ve haysiyetini satan alçaklardan değilim.

Yürüdü. Beş adım sonra, tekrar dönerek Aliyoşaya bir veda işareti yaptı. Yüzünde karanlık bir gülüş vardı. Beş adım daha attı, bir kere daha döndü. Fakat bu defa yüzünde akan yaşlarının parıltısı vardı. Hıçkırıklar içinde:

— Eğer haysiyetimizi satarak bu parayı alsaydım, zavallı oğluma ne cevap verecektim!..

Dedi ve koşu koşu uzaklaştı.

Aliyoşa, şaşkındı. Derin bir kederle vurulmuştu. Yüzbaşının son dakikaya kadar böyle bir şey yapacağını bilmediğine emindi. Adam, gözden kaybolunca eğilip paraları aldı. Tekrar katarken yeni kaymelerin hışırdağını

duyuyordu. Cebine koydu ve Katerina'ya meseleyi anlatmak üzere yola koyuldu.

BEŞİNCİ BÖLÜM

NIŞAN TÖRENLERİ

Aliyoşayı karşılayan yine Madam Koklakov oldu. Pek telâşlı ve meşguldü. Katerinanın geçirdiği buhran bir baygınlıkla bitmişti. Şimdi hummalar içinde sayıklıyordu. Doktora ve teyzelerine adam gönderilmişti. Hepsî meraklanarak koşmuşlardı. Genç kız dalgın yataken, onun ateşinin düşmesine ve hastalığın ehemmiyetli bir şey olmamasına dua ediyorlardı.

Kadınlara göre mesele bu defa pek ağırdı. Sanki bugüne kadar Katerina hiçbir hâdisse geçirmemiş gibi bir teviye:

— Bu kere pek ağır!

Deyip duruyorlardı.

Aliyoşa, içi yanarak dinliyordu. Ma dama başından geçenleri anlatmak istedi. Fakat daha ağzını açar açmaz genç kadın onu susturdu. Vakti yoktu. Kendisi hasta ile uğraşırken delikanlının da Lize yoldaşlık etmesi ricasında bulunuyordu.

Adeta kulağına ağzını yapıtırarak:

— Azizim Aleksî, diye fısıldadı, Lize'nin bazı hareketleri beni şaşırtıyor; fakat ona çok acıdığım için bütün kusurlarını bağışlıyorum.. Meselâ, siz gidince, dün ve bugün yaptığı yara-

mazlıklardan ötürü, gerçek bir üzünlük gösterdi. Gerçi bütün onlar nihayet birer şaka idi. Ama, üzüldü işte.. Hattâ ağladığını görünce şaşakaldı. Artık büyüdü.. Onu daha yumuşaklıkla idare etmek lâzım. Ne kadar zeki olduğunu bilirsiniz. Siz onun çocukluk arkadaşı idiniz. Aleksî, ben iki kere zihni hastalığa tutulup iyileştim. Onda da bu türlü hastalıkların ârazı belirecek diye korkuyorum. Kuzum gi din de, cnu biraz avutun. Siz, isterse- niz öyle tatlı tatlı avutursunuz ki..

Madam Koklakov bunları söyledikten sonra:

— Liz! diye seslendi, sana kurbanımı getiriyorum.. Hiç darılmamış.. Hattâ böyle bir şeyi aklına getirdiğine şaşıyor.

— Çok teşekkürler ederim anneciğim.. Giriniz Aleksî Fiyodoroviç!

Aliyoşa, girince, Liz ona utanarak baktı. Kulaklarına kadar kıpkırmızı kesilmişti. Yaptığına pişmandı. Evvel- kinden bambaşka bir mevzuu ele alarak konuşmağa başladı:

— Annem, şu zavallı yüzbaşı ile, iki yüz rublelik yardım hikâyesini anlattı. Ne yürekler acısı şey! Nasıl bu kadar fenalık yapılabilir?.. O müthiş sahneyi de bana tasvire çalıştı. Fakat annem çok fena anlatıyor.. Dinlerken ağladım.. Bu parayı ona götürüp ver- rebildiniz mi bari?..

— Hayır, ne yazık ki bu para selesiyle yeni bir hâdiseye daha sebep oldu..

Delikanlı hikâye ile meşgul görünmek istiyordu. Fakat o da Lize'ye ne bakmıyor, gözlerini şuraya buraya dolaştırıyordu.. Güçbelâ kendisine dedi ve ilk cümlelerden sonra ağırlıkla Lize hakim bir vaziyete girdi. Zaten henüz biraz evvelki heyecanın sırtı tırsı içinde idi. Bu sinir gerginliği uyanıklığı ile, hikâyesi canlanarak kınaklı bir hal aldı.. Moskovada ha Liz çocukken yine böyle gelirdi yeni yeni havadisler verir, hikâyeler anlatırdı.

Bazan müsterek hülyalar kurardı. Aliyoşa, anlatırken bilhassa yüzünün oğlu üstünde fazla durmuştu. paranın yerlere fırlatılarak çığırına sine gelince, Liz, ellerini kavuşturdu ve:

— Demek parayı vermediniz!.. Neye arkasından koşmadınız?.. Neye tekrar yalvarmadınız?..

Aliyoşa, ayağa kalktı. Dalgın tavrıyla odada dolaşmağa başladı. Son bir göz kırpmayla Lize'ye baktı ve:

— Hayır, Liz, dedi; böyle olamaz daha iyi!..

— Bunun iyilik neresinde?..

dan ölecekler zavallıdır!..

(Devamı var)

Günün siyasî meseleleri

Çemberlayn'ın Roma ziyareti faydasız mı?

Roma görüşmelerinde mevzu bahis olan İspanya'nın Katalonya cephesinde bir harp hali

İngiltere Başvekili B. Çemberlayn'ın, Hariciye Nazırı Lord Halifax ile birlikte Romaya yaptığı ziyaretin netice ve mânasını tahakkuk makaleleri neşretmektedir. Bunlardan bir kısmı, muhalefeti efkârını temsil ettiği cihetle, ne neticesiz bulmaktadır. Bu cümlesi şöyle diyor:

"B. Çemberlayn Romadan ayrılmadan önce, İspanya'nın hüsnüniyetine inanmış olduğunu beyan etti. Bu inanışın ifade ettiği anda, İtalyan askerleri, topları ve tayyareleri ile İspanya için en büyük gayreti sarfetmekte meşgul oldular."

Çemberlayn'ın, kendilerini ziyaret eden Başvekilimizle Hariciye Nazırımızın henüz İtalyan askerlerinden ayrılmasını beklemekte olduğunu söyleyenler, İspanya'da bir faşist rejiminin İngiltere ve Fransa için bir tehlike olduğunu takdir etmektedirler.

Unutulmamalıdır ki, Romaya vaki olan ziyaret, B. Mussolini'nin samimi bir daveti üzerinedir. Bu davet, B. Çemberlayn'ın Münih konferansı esnasında hatırdan kalacak roller oynadığı sırada yapılmıştı. İtalyan halkının lideriyle temasını muhafaza ve temin fırsatını verecek olan böyle bir daveti reddetmek, B. Çemberlayn'ın siyasetinin tamamen aksi olurdu. Ve bu hal akliseline de muvafık düşmezdi.

İngiltere Başvekili, Avrupa'ya birinci ardınca yaptığı ziyaretleriyle, sulh arzusunun serih olmadığı yerlerde bu arzuya kuvvet ve hararet vermiştir. Başlıbaşına bu, ihmal edilmez bir muvaffakiyet değildir.

İngiltere ve İspanya Değiştiriyor ki:

İngiliz mümessil heyeti Roma-

İlkbahar havası

İlkbahar havası

Son bir hafta içinde bu mevsim, görülmemiş bir şekilde hava-
sı ile gitmeğe başlamıştır. Park
larında küçük çocuklarla ka-
nalar güneşlenmekte ve şehrin ka-

dan döndü. Resmi bir ifadeyle memnun olduklarını beyan ediyorlar. Fakat beyanları açık bir hakikat ve taahhüdün tazammun etmiyor.

Hülâsa olarak söylemek lâzım gelirse, karşılıklı noktaî nazarlar taati edilmiştir. B. Çemberlayn, eğer insan tabiatını anlamakla me-lûf ise, B. Mussolini'nin niyetlerini iyi görmüştür.

Kime karşı? Hiç şüphesiz ki İngiltere'ye karşı... Her halde Cumhuriyetçi İspanya'ya karşı değil... Fransaya karşı da değil...

Seyahatin Hakikî Manası

Tayms gazetesinin tefsiri şu yoldadır:

"Müzakere için yapılmamış olan bu ziyaretin faydası, geniş mikyasta psikolojik mahiyette olmuştur. Fakat Avrupalıların bugünkü meseleleri de kısmen psikolojik mahiyettedir. B. Çemberlayn'ın Avrupa sulhünün mimarisini kurmak uğrunda bir kere daha gayret sarfettiğini dünya efkârına göstermek ruhi olduğu kadar pratik bir fayda elde etmekten hâlî kalmamıştır."

Unutulmamalıdır ki, Romaya vaki olan ziyaret, B. Mussolini'nin samimi bir daveti üzerinedir. Bu davet, B. Çemberlayn'ın Münih konferansı esnasında hatırdan kalacak roller oynadığı sırada yapılmıştı. İtalyan halkının lideriyle temasını muhafaza ve temin fırsatını verecek olan böyle bir daveti reddetmek, B. Çemberlayn'ın siyasetinin tamamen aksi olurdu. Ve bu hal akliseline de muvafık düşmezdi.

İngiltere Başvekili, Avrupa'ya birinci ardınca yaptığı ziyaretleriyle, sulh arzusunun serih olmadığı yerlerde bu arzuya kuvvet ve hararet vermiştir. Başlıbaşına bu, ihmal edilmez bir muvaffakiyet değildir.

İngiltere ve İspanya Değiştiriyor ki:

İngiliz mümessil heyeti Roma-

İlkbahar havası

Son bir hafta içinde bu mevsim, görülmemiş bir şekilde hava-
sı ile gitmeğe başlamıştır. Park
larında küçük çocuklarla ka-
nalar güneşlenmekte ve şehrin ka-

İlkbahar havası

Son bir hafta içinde bu mevsim, görülmemiş bir şekilde hava-
sı ile gitmeğe başlamıştır. Park
larında küçük çocuklarla ka-
nalar güneşlenmekte ve şehrin ka-

labalık yerlerinde hattâ sonbahar mantolarıyla dolaşan kadınlara tesadüf edilmektedir.

Bu ilkbahar havası bakalım daha kaç gün devam edecek?

Bir Sivri Akıllının Maceraları:

Ne var, Ne yok?

Yehudilere Karşı Yeni Tedbirler

İtalyada Yahudiler için ya-pılan yeni bir kanunla hukuk ve nebulriyetleri tayin ve tahdit edilmiştir.

Yeni kanun şu hükümleri ihtiva ediyor:

Yahudiler bütün mal ve mülklerini hükûmete bir beyanname ile bildirmeye mecburdur.

Bu mallar 20.000 liri teca-vüz ederse hükûmetin kontrolü altına alınıp. Devlet kontrolü bü-yük kazançları teftiş altında bulundurulur. Yirmi bin lireden yukarı olan Yahudi sermayeleri devlet tarafından müsader edilip; bunlara mukabil devlet es-hamı verilir. Bu esham yüzde dört faize tabidir. Fakat eshamı serbest olarak satmak yasaktır.

Macaristanda yaşayan Yahudiler de devlet memuriyetine alınmaz. Matbaacılık ve neşriyat işleri yapamadıkları gibi tiyatro ve filmcilikte alacakları vazifeler tahdit edilmiştir. Noter işleri, mahkemelerde tercüman ve eks-perlik Yahudilere yasaktır. Ma-caristanın kültür hayatına yüz-de altı, ticaret ve sanat işlerine yüzde 12, avukat doktor ve di-ğeri serbest mesleklerle yüzde 6 nisbetinde iştirak edebilirler. Yalnız harplere iştirak etmiş ve malûl kalmış olanlar bu tahdi-dattan istisna edilir. Lehistanda 117 mebus; bu memlekette yaşı-yan üç milyon Yahudiden bir kısmının Cenubi Amerikaya hic-ret ettilerini istemiştir.

Dünyanın En Şık Kadını

Dünyanın en şık kadını ta-yin etmek maksadile Pariste ya-pılan bir intihapta Vindsor Düşe-si ikinciliği almıştır. Cenubi A-merikalı bir milyonerin eşi olan Bayan Patlona birinciliği kazan-mıştır.

Üçüncülüğü Kent düşesi, dör-düncülüğü Bn. Rotşild, beşinci-liği Ağa Hanın eşi almıştır.

Dünyanın en şık giyinen ka-dının kocası dünya zenginleri-nin beşincisidir.

Bolivya'daki çinko madenleri bu milyonerindir.

Saray Entrikaları

Tefrikamız bugün konama-mıştır; özür dileriz.

BORSA

Ankara 18-1-939

Hizalarında yıldız işareti olan-lar, üzerinde muamele görenler-dir. Rakamlar saat 12 de kapanış satış fiyatlarıdır.

ÇEKLER

* Londra	5.91
* Newyork	126.2925
* Paris	3.3325
* Milano	6.6450
* Cenevre	28.53
* Amsterdam	68.5825
* Berlin	50.7075
* Brüksel	21.365
* Atina	1.0775
* Sofya	1.555
* Prag	4.3350
* Madrid	5.91
* Varşova	23.8775
* Budapeşte	25.02
* Bükreş	0.9025
* Belgrat	2.8425
* Yokohama	34.5025
* Stokholm	30.425
* Moskova	23.84

İstikrazlar

Türk borcu II peşin	19.40
Sivas - Erzurum I	19.-
Aslan çimento peşin	8.50

Genç Kızlar En Çok Neye Merak Ederler

Meşhur bir Fransız mecmuası bir anket açarak 1938 senesinde genç kızların en çok neye merak ettiklerini okuyucularından ve meşhur profesör, feminist ve re-jisörlerden sormuştur.

Aldığı cevapların hulâsası şu dur:

1938 senesi genç kızları anne ve babaları gibi aşk ve evlenmek hayalleri arasında seneyi geçir-mişlerdir. Aşk onun ruhunun de-rinliklerindeki "ben", liğinden gel-mektedir.

Genç kızlar spora çok merak-lıdır. Otomobil idare etmek, se-yahate çıkmak, yeni meslekler, dünyanın yeni modaları, genç kızları en çok alâkadar eder. İç-ki ve sigara onun hayallerini gü-zelleştirecek kadar hayatında yer alabilmektedir.

Amerika Takımının Avrupada İlk Maçı

Krefeld, 15 (A.A.) — İsviçre-deki buz hokey dünya şampiyona-sına iştirak edecek olan Ame-rika ekibi Avrupada ilk karşılaş-masını Krefeld muhtelili ile yap-mış ve 4—1 galip gelmiştir. Ame-rikalılar arasında en ziyade beğ-enilen oyuncular Quik, Bogne, Donda'dır.

İlan

Üsküdar kazası emvalinden maaş almakta bulunan Emekli su-bay ve askeri memurlardan 937 i-kinciteğrin maaş yoklama ilmiha-berini Üsküdar Askerlik şubesin-de tasdik ettirmemiş olan emekli subay ve askeri memurların niha-yet bir hafta zarfında resmi senet-leriyle birlikte kayıtlarını yaptır-mak üzere behemehal şubeye mü-racaat etmeleri lüzumu ilân olu-nur.

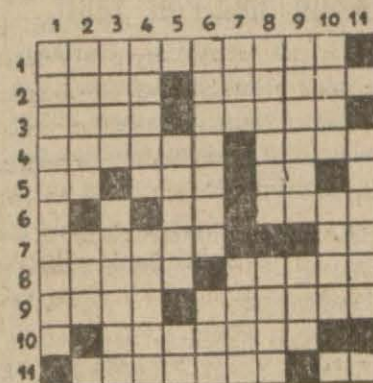
Limanda

BUGÜN LIMANIMIZA GELECEK VAPURLAR

Uğur 16.15 de İzmitten. Marakaz 18.15 de Mudanyadan. Trak 22.15 de Bandırmadan. Ülgen 6.30 da Bandır-madan. Bursa 6.30 da Karabıgadan. BUGÜN LIMANIMIZDAN GİDECEK VAPURLAR

Marakaz 9 da Mudanyaya, Trak 8.15 de Bandırmaya, Bursa 19 da Ka-rabıgaya, İnönü 10 da Mersine.

Eğelenceli köşe:

SOLDAN SAĞA:

1 — Kuru soğukta bayılan (iki kelime). 2 — Salata yapılan bir ot, bir işte muvafak olana verilen söz mükafatı. 3 — Atlas Okyanosunda bir takımada, hakikatin bir çeşit hayali. 4 — Bir hayvan yavrusu, itikat. 5 — Bir lâhza, cemi edatının tersi, bir uzumumuzun ters yazılışı. 6 — Duman kırı, tarladaki mahsul. 7 — Hararet, alış, alfabe, deniz kokan. 9 — Ha-tırına getiren; şenlik görmemiş. 10 — Bedavadan. 11 — Bir çeşit kapanan, çakma aleti.

Radyo ve Tiyatro

Ankara radyosu

Türkiye Radyo difüzyon Pos-taları:

Dalka uzunluğu; 1639 m. 183 Kes. 120 Kv. T. A. Q. 19,74 m. 15195 Kes. 20 Kv. T. A. P. 31,70 m. 6465 Kes. 20 Kv.

20 - 1 - 1939 CUMA

12,30 Türk müziği - pl. 13 Saat, a-jans, meteoroloji haberleri. 13,10 - 14 Müzik (Şen parçalar - pl). 18,30 Prog-ram. 18,35 Türk müziği (İncesaz A-cem aşıranı). 19,15 Konuşma (Hafta-lık spor saati). 19,30 Saat, ajans, me-toroj, haberleri ve ziraat borsası (fiyat). 19,40 Türk müziği (Muhtelif şarkılar, Rumeli türkülleri): 1 — Ba-yatı arabian peşrevi. 2 — Udi Ahmet - Karacığâr şarkı - Zahmı hicranın gibi alemde. 3 — Hacı Arif - Gönül beznî harap abad gamdır. 4 — Suphi Ziya - Uşak şarkı - Dökülmüş zambak gibi. 5 — Dede - Uşak şarkı - Ağla-dırlar güldürürler. 6 — Dellâl zade - Karacığâr şarkı - İki de turnam. 7 — Dellâl - Karacığâr saz semaisi. 8 — Rumeli halk türkülleri:

Koyun beni yükselere;
Sabah olsun ben bu yerden gi-deyim.

Dağlar dağlar viran dağlar.
Aşımin kaşları kare.
Okuyanlar: Müzeyyen Senar, M. Çağlar. Çalanlar: Vecihe, Cevdet Çağla, Kemal Niyazi Seyhan.

20,30 Konuşma (Çocuk Esirgeme kurumu). 20,45 Müzik (Riyaseticum-hur flarmonik orkestrası - Şef: Prae-torius): 1 — Nino Neidhardt: İkarus, senfonik şiir. Op. 67. 2 — Nino Neidhardt: Yaylı sazlar kuarteti ve or-kestra için konçerto Op. 74. 3 — W. A. Mozart: Senfoni re majör No. 504. Adagio - Allegro, Andante Presto. 21,45 Saat, esham, tahvilât, kambı-yo - nukut borsası (fiyat). 21,55 Mü-zik (Küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın): 1 — Johannes Brahms - Ma-car dansı No. 8. 2 — Villy Richartz - Küçük balet süiti. 3 — Fried Valt-er - Serenat. 4 — De Micheli - Çocuk oyunlari. 5 — Hanns Löh - Büyük vals. 6 — Mainzer - Döğün töreni. 7 — Leopold - İspanya melodileri - Potpuri. 8 — Hans Mainzer - Sero-nat. 9 — Tempo Tempo - Galop. 23 Müzik (Dans - pl). 23,45 - 24 Son ajans haberleri ve yarınki program.

Ankara radyosunun yarınki programı

21 - 1 - 1939 CUMARTESİ

13,30 Müzik (Operalarda - pl). 14 Saat, ajans, meteoroloji haberleri. 14,10 Türk müziği (pl). 14,45 - 15,30 Müzik (Operetler ve film müzikleri pl) 17,90 Program. 17,35 Müzik (İncesaz - pl). 18,30 Türk müziği (İncesaz - Kürdili hicazkâr faslı). 19,15 Saat, ajans, meteoroloji haberleri ve

ziraat borsası (fiyat). 19,25 Konuşma (Dış politika hadiseleri). 19,40 Türk müziği (Muhtelif okuyuculardan şar-ahlar): 1 — Zeki Memed ağı - Ferah-ağ peşrevi. 2 — Lemi - şarkı - İer-zan ediyor. 3 — Tanburi Cemil - E-viç şarkı - Bir nigâh ile kalbimi. 4 — Halk türküsü - Elveda dost deli. O-kuyan: Muzaffer İlkar. 5 — Lemi - Uşak şarkı - Neler çektim neler. 6 — Raif - Kürdili hicazkâr şarkı - Rengi ruhsarına. 7 — Osman Nihat - Hicazkâr şarkı - Ellere uzaktan bak Okuyan: Semahat Özdenes. 8 — Leyla - Hicazkâr şarkı - Neredesin nerde acep. 9 — Lemi - İsfahan şar-ki - Nari aşkınla küll oldu. 10 — Bah-mi - İsfahan şarkı - Etme beyhude-tan. Okuyan: Mahmut Karındaş, R. Neydik. 11 — Asım - Hicaz şar-ki - Her zahmı cigersuza. 12 — Halk türküsü - Ay doğdu batmadı mı. 13 — Halk türküsü - Karanfil oylum o-yum. Çalanlar: Vecihe, C. Kozan, R. Kam. 20,30 Temsil: Per Günt (Ya-zan - Heinrich Ibsen) (Türkçesi: Seniha Bedii Göknil), (Montaj: Ek-rem Reşit) Radyo küçük orkestrası refakatiyle. 21,30 Saat, esham, tahvilât, kambıyo - nukut borsası (fiyat). Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın): 1 — Valt-er Noack - Roman-tik uvertür. 2 — Fried Valt-er - Rü-ya - Keman, solo, ve orkestra için. 3 — Valt-er Noack - Köy hikâyeleri. Konuşma (Haftalık posta kutusu). Müzik (Dans plâkaları). Son ajans haberleri ve yarınki program.

ŞEHİR TİYATROSU
20 - 1 - 939 CUMA
akşamı saat 20.30 da
Tepebaşı Dram Kısım
HAYDUTLAR: (5 P.)
İstiklâl caddesi Komedî kısmı
OÇLUMUZ (4 P.)

ERTUĞRUL SADİ
TEK TİYATROSU
Taksimde (Bu gece)
AKTÖR KİN
Beynelmilel meşhur
eser
Pek yakında: İNSAN MABUT

HALK OPERETİ
(Bu akşam)
ÜÇ YILDIZ
SON TEMSİL
Cumartesi akşamından
itibaren (Beklenen operet) MODERN
KIZLAR

TURAN TİYATROSU
(Bu akşam)
İsmail Dümbüllü
Cemal Sahir birlikte
(Duragunun Hilesi)
Komedi 3 perde
Yeni varyete numaraları, Düet, Şante

ALEMDAR SINEMASI İKİ FİLM

Aşk bahçeleri
Mister Moto:
(Haydutlar peşinde)

Sinemalarda:

MELEK: Barones ve uşağı.
İPEK: Dört namus bekçisi.
SÜMER: Talih yıldızı.
SAKARYA: Aştan daha kuvvelli.
ALEMDAR: Aşk bahçeleri, Mister Moto.
ALKAZAR: Kutup şeytanları.
HALE: Deli gençlik, Harp esirleri.
AZAK: Deniz korsanları.

Dr. İrfan Kayra

RÖNTGEN MÜTEHASSISI
Türbe, Bozkurd Kiraathane.
si karşısında eski Klod Farer
sokağ. No: 8 - 10. Öğleden son-
ra 3 ten 7 ye kadar.

k a y e

hikâye olurdu.

Yazan: Niyazi Ahmet

...kendine mahsus havası...
...alışanlar için otel odaları ne...
...soğuk, ne can sıkıcıdır. İçinizde...
...bir tek izi olmıyan yabancı bir...
...odaya giriyorsunuz ve gene kim...
...bilir kimlerin yattığı yataklara...
...serilip uyumaya çalışıyorsunuz...
...Odanız, yatağınız gözünüzde can...
...lanır, onun sıcaklığını duyar gi...
...bi olursunuz. Ve bu yabancı ya...
...takta büsbütün içiniz sıkılır. Çok...
...yorgunsanız bu his bozukluğu...
...pek devam etmeden uykunuz göz...
...kapaklarınızı kilitler.

Otelde kalmak mecburiye...
...tinde kaldığım geceler bu üzü...
...tilleri geçirmiş olduğum için...
...kendimi yormadan, uyku bana...
...tayacak yere bakacak hal...
...bırakmadıktan sonra yatarım.

Müşterisi çok bir oteldi. Gece...
...yarısından sonra iki yataklı bir...
...odada yer bulabilmişim. Nasıl...
...yattığımı hatırlayamıyorum. U...
...yandığım vakit her tarafın ışı...
...mış olduğuna gördüm. Duvarla...
...ra, pencerelere baktım. Sabah ışı...
...ğının arasında bir gölge gibi ka...
...lan elektrik hâlâ yanıyordu.

Yanımdaki yatak boştu. Fakat...
...yorgan yere kadar sarkmış, çar...
...şaf buruşmuş, yastık kıvrılmış...
...tı. Anlaşıyordu ki burada ya...
...tan çok erken kalkmıştı.

Birden kapı açıldı. İhtiyar bir...
...ninenin başı uzandı. Evvelâ boş...
...yatağa, sonra bana baktı. Gözü...
...nû boş yatağa çevirerek:

— Gelmedi mi?

Diye sordu.

— Kim gelecekti. Ben kimseyi...
...görmedim.

— Görmedin ha..

Yüzünde garip bir tavır ve iz...
...tırıp vardı. Dudaklarını kıvrı...
...yor, gözünü boş yataktan ayrı...
...mıyordu.

— Ben onu bekledim gelir di...
...ye..

— Kim gelecekti?

Gülümsedi:

— Oğlum..

Kapıyı kapayarak kayboldu..
...Kim bilir... diye başlayarak bin...
...bir gey, insanların, hayatın ak...
...la hayale gelmez kederlerle ne...
...ler geçtiklerini düşündüm. Kaç...
...dakika geçti bilmiyorum. Kapı...
...tekrar açıldı. Gene onun muhtar...
...ıp başı.. aynı bakışlar.. aynı du...
...dak büküşleri.

— Ne vakittenberi bekliyorsun...
...oğlunu?Düşünmeden sormuştum. Der...
...hal cevap verdi:

— Her gece beklerim onu..

Kafamda hadiselerin geçit res...
...mine bir vaka daha ilâve edildi...
...Genç bir delikanlı, Anadolunun...
...bir kögesinden İstanbul'a para ka...
...zanmaya geliyor. Sönmez bir e...
...nerji ile tutuşan çelik vücudu, o...
...nu her sarıldığı işte muvaffak kı...
...luyor. Bir kaç ay içinde bir tek...
...ninediğini de yanına getiriyor ve...
...onu bu otelin bir odasında ya...
...tırıyor. Anadolu çocuğu İstanbul...
...da çalışacak, para kazanacak...
...bir köşede fakirane bir ev tutup...
...ihtiyar ninesinin sefkat dolu göz...
...lerine minnetle, şükranla baka...
...rak mesut günler geçirecek.. Fa...
...kat hayatın umulmaz tesadüfleri...
...var.. Bir gün gene bir güler yüz...
...lü, tatlı sözlü bir İstanbul çocu...
...ğu ile tanışıyor. Sözlerini o ka...
...dar kendine yakın buluyor ki der...
...hal ismıyor ona. Çünkü İstanbu...
...bul çocuğu ona hiç te fena geyler...
...söylemiyor. Onunla arkadaş ol...
...muştur. Bir gün bir meyhanede...
...öbür gün Beyoğlunun kibar, ka...
...dımlı bir birahanesinde kafaları...
...tutsüllüyorlar.. Demek bunlar da...
...varmış su dünyada.. Madem ki...
...çalışıp kazanıyor, niçin yemesin...
...niçin eğlenmesin..

Annesi mi? Tabii onu seviyor...
...ona güzel bir ev tutmak ilk düşün...
...duğu şeydir. Fakat biraz daha...
...para kazansın da ondan sonra..

Şimdi geceleri de sarhoş gel...
...meğe başlamıştır. Onun için an...
...nesinin gözyaşlarını hiç görmü...
...yor. Bir tek düşündüğü şey var...
...sa, o da filân yerde gördüğü gen...
...sarışın, tombul kızdır.

Kız başka sevgilisi, belâlısı...
...varmış. Ne çıkar, kız kendisine...
...yüz veriyor ya.. Öbürleri haltet...
...mişler. Ama öbür adam yakışık...
...lı Anadolulu genci kıskanmaz mı? Kıskanmaz olur mu? Hattâ...
...onu ortadan kaldırmayı bile gö...
...ze alır. Ve bir gece ikisi de, iki...
...rakiptir. Sarhoş olarak otele ge...
...lirler. Fakat sabahleyin yatağın...
...biri boştu. Genç Anadolulu da...
...kanlar içinde yatıyor.

Otel sahibi polise haber veri...
...yor, ceset morga kaldırılıyor, tah...
...kikat kolayca inkişaf ederek hâ...
...disi tesbit ediliyor.

Nineye olan oldu, hiç olmazsa...
...üzülmesin diye söylemek istemi...
...yorlar, fakat bir geyler sezinli...
...yor ve derhal beyni kapkara bir...
...dumanla bulanıyor. Otel sahibi...
...genç delikanlıyı sevdiği için an...
...nesini hiç bırakmıyor. Fakat za...
...vallı kadın işte böyle bir her sa...
...bah sevgili oğlunun bom boş otel...
...odasında arıyor.

Üçüncü defa kapıyı açan nine...
...nin yüzüne gözüm kayar kaymaz...
...dayanamadım. Daha önceki ha...
...kışlarına benzemiyordu. Gözbe...
...bekleri fırlı dönüyordu. Yü...
...zünün muhtarip çizgileri hiddet...
...le titreyordu. Kapıyı hızla ka...
...padı. Tekrar kendine doğru çeke...
...rek açık bıraktı. Aralıktan bir...
...hademe başı uzandı:

— Baym, vakit epey geçti..

Çağırdım. İhtiyar nineyi sor...
...dum.

Hademe gülümsedi:

— Odaç kadın, dedi..

— Oğluna bir şey mi oldu?

Gene güldü:

— Gece kaldınız da, dedi.. Büt...
...tün yatakları temizledikten son...
...ra gider. Geç kalanlara kızıyor.— Demek kalkmıyanları kor...
...kutmak için.Hademe kahkahalarla gülüyor...
...du:

— Ne yapsın zavallı kadın..

On beş senedir bu otelin emek...
...tarıdır. Uzun tecrübelerden son...
...ra bu çareyi bulmuş..Halbuki benim yatakta düşün...
...duğum vaka ne güzel bir hikâye...
...olurdu.

Niyazi Ahmet

Fransanın

Akdeniz filosu hareket etti

Toulon, 19 (A.A.) — Fas sa...
...hilleri boyunca ve Dakar'a kadar...
...iki aylık bir cevellân yapmak üze...
...re Visamiral Abrial tarafından se...
...çilmiş olan Akdeniz filosu cüzü...
...tamları, Toulondan hareket etmiş...
...tır. Gemiler, sakin bir havada ha...
...reket etmişlerdir. İlk merhaleler...
...Port Etienne, Casablanca, Safi...
...Port Liautey'dir.

Avdetteki merhaleler, Tanca...
...Oran, Cezaire, Philippeville, Bone...
...Bizert ve belki de Scusse ve Sfax...
...ve nihayet Calvi ve Bastiadır.

Brest, 19 (A.A.) — İkinci Saffi...
...harp filosuna mensup olup kon...
...tramial Vallee'nin kumandası alt...
...ındaki Bretagne ve Lorriane zirh...
...lıları dün hareket etmişlerdir.

Zırhlıları Leveziers, Agosta...
...Ouessant, Sidi - Ferruch tahtelba...
...hirleri takip etmekte idi. Bu gemi...
...ler, Akdeniz filosuna iltihak ve...
...17 şubatta avdet edeceklerdir.

Şanghai, 19 (A.A.) — Bir mü...
...ddettenberi burada bulunan Frans...
...z "Primauguet", kruvazörü aldır...
...ğı bir emir üzerine bu sabah bir...
...denbire hareket etmiştir. Kruvazör...
...Saygon açıklarında tahaghi: et...
...mekte bulunan Fransız Uzak Şark...
...filosu külli kuvvetlerine iltihak...
...edecektir.

Milletler Cemiyeti-
tinde hararetli
müzakereler

Cenevre, 19 (A.A.) — Millet...
...ler Cemiyetinin dün akşamki u...
...mumi meclisi, İspanyadaki sivil...
...ahalinin bombardmanı hakkın...
...la İngilizler tarafından yapı...
...mış olan tahkikatın izah ve tes...
...rihine tahsis edilmiştir.

İspanyol murahhası B. Del...
...vayo, sivil ahalinin kasten bom...
...bardıman edilmiş olduğunun...
...tahkikat raporundan anlaşı...
...makta olduğunu beya netmiş...
...dır. Mumaileyh, bu bapta ki me...
...sullerin İtalyan ve Alman tay...
...yarecileri olduğu kanaatini iz...
...har etmiş ve bu kanaatinin de...
...lili olmak üzere İtalyan gazete...
...lerinin bazı makalelerini zikrey...
...lemiştir.

B. Delvayo, cumhuriyetçile...
...rin mukabele bilmişle bulun...
...maktan iştina etmiş oldukları...
...na ehemmiyetle işaret etmiştir.

İspanyol murahhası, demistir ki:

İspanya hükümeti, insancası...
...na hareketten ayrılmamağa ka...
...fi surette azmetmiştir.

B. Delvayo, İspanya hüküme...
...tinin bilâistisna bütün eenebi...
...muahripleri geri çekmek sure...
...tindeki kararı ile Romanın Ge...
...neral Frankonun nihai zaferine...
...kadar İtalyanın faaliyetine de...
...vam edeceğine dair olan beya...
...natı arasındaki tezada işaret et...
...miştir.

Hatip, netice olarak, bütün...
...İspanyol milletinin istilâya kar...
...şı koymağa azmetmiş olduğunu...
...ve bu azminin sarsılmıyacağını...
...söylemiştir.

İngiliz murahhası B. Butler...
...hava bombardımanlarının tes...
...ratını izale etmek çarelerinin...
...bulunacağı ümidini izhar etmiş...
...ve mumaileyhi mütekârip Sov...
...yet murahhası B. Suriç, İspan...
...yol halkının şiddetini arttırmış...
...olan eenebi taarruzu karşısın...
...da göstermiş olduğu kahraman...
...lığı tebci etmiştir.

B. Suriç, Milletler Cemiyeti...
...nin hukukidüvele riayetini tem...
...in etmekle mükellef olduğun...
...u beyan etmiştir. Mumaileyh...
...demistir ki:

Sovyet hükümeti İspanya har...
...bine nihayet vermeğe matuf büt...
...tün tedbirlerle iştirak etmeğe a...
...madır.

B. Wellington Koo, bunun üze...
...rine Çin milletinin İspanyol mil...
...letine karşı beslemekte olduğu...
...heyecanlı sempati hissine tercü...
...man olmuştur.

Nihayet Fransız murahhası...
...B. Charveriat, barbarcasına ya...
...pılan harpleri takbih etmiş ve...
...buna nihayet verecek her usule...
...iştirake amade olduğunu beyan...
...eylemiştir.

A'manyada
Bütün nehirler taşı

Berlin, 19 (A.A.) — Karlın...
...birdenbire erimeğe başlaması üze...
...rine, Almanyadaki hemen bütün...
...nehirlerde su seviyesi mühim su...
...rette yükselmiştir.

Muhaafza teşkilâtı hemen der...
...hal lâzımgelen tedbirlerin alınma...
...sına başlamıştır.

Ren nehri üzerinde seyrüsefa'n...
...tatil edilmiştir. Ren nehrinin se...
...yesi bir metre yükselmiş bulun...
...maktadır. Mozel nehri birçok nok...
...talarda taşmıştır.

Mayn nehri üzerinde de nakli...
...yat tatil edilmiştir. Verra ve V...
...zel nehirlerinde de su yükselme...
...si çok mühimdir.

Verra vadisi su altındadır. Ba...
...zı köyler her türlü irtibattan mah...
...rum bir vaziyettedirler. Sular yük...
...selmekte devam ediyor. Yardım...
...faaliyeti geniş mikyasta devam et...
...mektedir.

İspanya hududu
açılmalıdırParis, 19 (A.A.) — Röyter a...
...jansı muhabirinden:

B. Bone'nin irat edeceği nutku...
...ancak yarın söylemesi ihtimali...
...vardır. Zira, bir çok mebuslar...
...hükümetin harici siyasetine mü...
...teallik müzakereler münasebetile...
...söz almak arzusunu izhar etmiş...
...lerdir. Sosyalistlerle komünist...
...lerin İspanyol hududunun açıl...
...ması talebini mutazammın olarak...
...vermiş oldukları takririn redde...
...dileceğine muhakkak nazarile ba...
...kılmaktadır. Hükümet firkaların...
...nın verecekleri takririn Fransa...
...nın İspanyadaki vaziyeti âtil di...
...ye tavsif edilmeyecek olan büyük...
...bir dikkatle gözönünde bulundu...
...makta olduğunu izah ve tesrih...
...edeceği zannedilmektedir. Bu mü...
...nasebetle Matin gazetesi, Fran...
...sanın menfaatlerinin tehlikeye...
...düşmesi halinde bazı garantiler...
...istemek mecburiyetinde kalabile...
...ceğini yazmaktadır.

Sol cenah gazeteleri, Fransanın...
...İspanyol cumhuriyetçilerine yar...
...dım etmesini istemekte devam et...
...mekte, sağ cenah gazeteleri ise...
...nazırlar meclisinin ademi müda...
...hale siyasetinin takibine devam...
...olunması kararını alkışlamakta...
...dır.

Sol cenah gazeteleri, Pirene...
...yoluyla cumhuriyetçi İspanyanın...
...silâh ve mühimmat tedarik etme...
...sine müsaade edilmesi takdirin...
...de Barselonanın nihai zaferi ka...
...zanacağı mütealeasmda bulunmak...
...tadırlar. Bununla beraber sağ ce...
...nah gazeteleri, Fransa ile İngil...
...terenin İspanyadaki sivil ahalî...
...nin ızdıraplarını tehvine ellerin...
...den geldiği kadar gayret etmek...
...le beraber ademi müdahale saha...
...sında mesai birliğinde bulunmak...
...ta olduklarını ehemmiyetle kay...
...detmektedirler.

MEBUSAN MECLİSİNDEKİ
MÜZAKERELER

Paris, 19 (A.A.) — Mebusan...
...meclisi, bugün öğleden sonra har...
...icî siyaset müzakerelerine de...
...vam etmiştir.

Evvelâ söz alan, sosyalist me...
...bus Planche enternasyonal bir...
...konferansın toplanmasını istemiş...
...tır. Bu konferans ihtilâflı bütün...
...meselelerin halledilmesine çalış...
...maktadır.

Böyle bir konferans Fransanın...
...zaafına değil hüsnüniyetine bir...
...delildir.

Böyle bir konferansın toplan...
...ması fikrini söz alan radikal me...
...bus Elbel de müdafaa etmiştir...
...Ancak, Elbel Münihî takip eden...
...hâdiselerin sukutu hayaller do...
...ğurduğunu söylemiş ve bu kon...
...ferans toplanmadan evvel Fransa...
...nın ne gibi tekliflerde bulunaca...
...ğının bilinmesi lâzımgeldiğini...
...kaydederek demistir ki:

Beynelmîlel bir konferans an...
...cak bütün memleketler ne vere...
...bileceklerini ve ne istediklerini...
...bildirdikleri takdirde toplanabi...
...lir. Fransa, totaliter memleketle...
...re muhtaç oldukları ıhtidâf mad...
...deleri verebilir. Bunun için de ilk...
...gart silâhsızlanmadır. Aksi tak...
...dirde ekonomik kuvvet mütear...
...rızlar lehine bizim için bir tehli...
...ke teşkil eder.

Sosyalist İzard verdiği istizah...
...takririni anlatarak hükümetin İs...
...panya içindeki hattı hareketini...
...tenkit etmiş ve demistir ki:

İspanyada İtalyan kıtaatının...
...vazifesi İtalyaya askeri mevziler...
...hazırlamaktır. Bu suretle İtalya...
...hakkı olmıyan taleplerini tehdit...
...le elde etmek emelindedir.

Hatip, İtalyanın Frankoya yap...
...tığı yardımın ehemmiyeti ve ma...
...nası üzerinde tevakkuf ederek...
...şunları söylemiştir:

İtalyanın İspanyada yaptığı bü...
...yük fedakârlıklar, binlerce İtal...
...yanın kanı münhasıran siyasi a...
...kide uğruna mıdır? Hayır.

Hatip, gerek Mussolininin ge...
...rek Frankonun bir çok sözlerini...
...hatırlatarak İtalyan tayyareleri...
...nin Franko İspanyandan hemen iki...
...gün sonra İspanyaya geldiğini

söylemiş ve Burgos makamâtının...
...tanınmasının bir gılgınlık olaca...
...ğını ilâve etmiştir.

Hatip, Başvekil Daladye tara...
...findan Akdenizde yapılan paklak...
...seyahatin, İspanyol hududunun...
...açılmasıyla Fransız azametinin...
...son parlak tezahürü olacağını söy...
...lemiştir.

Paris, 19 (A.A.) — Mebusan...
...meclisinde İzardan sonra söz a...
...lan sosyalist mebus Bedouce...
...Fransa ve İngilterenin, Alman ve...
...İtalyan tayyare ve denizaltı ge...
...milerinin İspanya sahillerinde...
...yerleştikten sonra mı kendi stra...
...tejik vaziyetlerini müdafaaya ko...
...yulacaklarını sormuştur.

Müzakerelere yarın sabah de...
...vam edilecektir.

BAZI İNGİLİZ ŞAHSIYETLE-
RİNİN DİLEKLERİ

Londra, 19 (A.A.) — Düşes At...
...holl, B. Vernorbettlett, Sir Hat...
...dane, Sir Walter Layton ve di...
...ğer bazı şahsiyetler de B. Attlee...
...gibi İspanyol hudutlarının derhal...
...açılması ve ambargonun kaldırıl...
...masını nesrettikleri açık bir mek...
...tupta istemektedirler.

B. Pollitt'in de bu mesele hak...
...kında bir teşebbüs yapacağı bil...
...dirilmektedir.

50 İNGİLİZ ŞEHRİNDE TEZA-
HÜRLER YAPILACAK

Londra, 19 (A.A.) — Sol ce...
...nah gençlik grupları da hükü...
...metçi İspanya lehindeki propa...
...gandaya iştirak ederek Fransa -
...İspanya hududunun açılması için...
...müracaat etmişlerdir. Bu grupla...
...rın gelecek hafta Barselona yiye...
...cek yüklü bir vapur gönderecek...
...leri bildirilmektedir.

Bundan başka cumartesi akşamı...
...50 İngiliz şehrinde cumhuriyetçi...
...İspanya lehinde tezahürler yapı...
...lacaktır.

İNGİLTERE HÜKÜMETİNİN
RİCASI

Londra, 19 (A.A.) — B. Ver...
...non Bertlett, Niyuz Kronikl gaze...
...tesinde yazdığı bir yazıda, Lord...
...Halifax'ın B. Bone nezdinde Pi...
...rene hudutlarının açılması aley...
...hinde bir teşebbüste bulunduğu...
...hakkındaki haberleri yalanlamak...
...tadır. Gazeteye göre, hakikatte...
...Lord Halifax bu husustaki ka...
...rarın tamamen Fransaya ait ol...
...duğunu bildirmiştir.

Bundan başka, İngiliz hüküme...
...ti bu hususta verilecek karar hak...
...kında kendisine süratle malûmat...
...verilmesini Paristen rica etmiş...
...tır.

İngiliz İşçi Birliğinin Çember-
layn'e mektubu

Londra, 19 (A.A.) — İşçi Bir...
...liği millî meclisi bugün başvekil...
...Çemberlayn'e bir mektup gönde...
...rerek İspanya işlerine ademi mü...
...dahale siyasetinin icamesinden...
...duyduğu endişeleri bildirmiştir.

Bu mektupta deniliyor ki:

Uzun zamandanberi Alman ve...
...İtalyan hükümetlerince hiç bir ka...
...nuni ve manevî mecburiyeti tar...
...zammun etmediği beyan olunage...
...lan ademi müdahale paktının feshi...
...için hükümetin derhal icabeden...
...tedbirlerle tevessül etmesini isti...
...yoruz. Enternasyonal hukuk mu...
...cibince İspanyol hükümetinin si...
...lâh almaya hakkı vardır.

İspanyadaki harp

Londra, 19 (A.A.) — 60 İngi...
...liz tebaası bugün memleketlerine...
...dönmek üzere Vatansyada bir İngi...
...liz kruvazörüne binmişlerdir.

Barselon, 19 (A.A.) — Hükü...
...met dört gün zarfında hususî radyo...
...makinelelerinin toplanılmasını...
...emretmiştir. Bundan maksat nasyo...
...nalist mesajlarının nasyonalist...
...tarafırlarınca alınmasına mani ol...
...maktadır.

Katalonya cephesinde sahil bo...
...yunca şiddetli bir muharebe vuku...
...bulmaktadır. Nasyonalistler bir ta...
...raftan tayyarelerin bir taraftan da...
...üç zırhlının yardımıyla cumhuri...
...yetçilerin mevzilerini bombardı...
...man etmektedirler.

Çemberlayn'in
oğluna bomba

Yüzlerce can

kırıldı

Frank Çemberlayne
şey olmadı

Londra, 19 (A.A.) — Bu...
...erkenden başvekilin oğlu...
...Çemberlayn'in oturduğu ev...
...varında yeni bir infilâk olmuş...
...İnfilâkın şiddetinden yüzlerce...
...cere canı kırılmıştır. İnfilâk...
...sında yatak odasında bulunan...
...Frank Çemberlayn'a bir şey...
...miştir.

Londra, 19 (A.A.) — So...
...lâklar üzerine sıkı bir taras...
...tında bulundurulmuş binaların...
...sında Vestminister klisesi...
...lunmaktadır.

Buraya paketle ve hattâ...
...yet şapellerine resmi rehber...
...dan girmek yasak edilmiştir...
...Didsbury bölgesinin şark...
...bir elektrik direğinin dibinde...
...akşam birkaç bomba bulund...
...tur.

Londra, 19 (A.A.) — Es...
...giz bomba hâdiseleri bugü...
...nuz Londraya münhasır kalma...
...faaliyet sahasını şimale ve...
...yaya da nakleylemiştir.

Glaskov polisi, bu sabah...
...den Klayt tezgâhları civarın...
...züklen iki şüpheli şahsı...
...maktadır.

Mütemadi infilâklar...
...ki tahkikata büyük bir fa...
...devam olunmaktadır.

Japonların yorgunluğundan
istifade eden Çin

Taarruza geçtiler

Şung, 19 (A.A.) — Çin...
...sı bildiriyor:

Sihien, Daning, Busien ve...
...ning'in yeniden ele geçirilme...
...zerine Şansinin garbinden muvaf...
...mintakalardan çekilen Japon...
...Linfen demiryolu üzerinde...
...si ve Maansenk'de ordunun...
...külli kuvvetlerini tahşit etmiş...
...tedir. Düşmanın yorgunluğundan...
...ve zaafından istifade eden...
...ler Busien'in cenubu garbinden

Linfen'e bir taarruza geçme...
...dır. Çarpışma devam etme...
...Düşmanın Tungyang'taki...
...zilerini ve Kivanhkiyu dem...
...nun büyük bir kısmını işgal...
...Çin kıtaları, bir taraftan...
...yolu ile Tonvün şehrine ve...
...nün bulunduğu Sikiang ve...
...şul şehirlerini mukabil...
...gemişlerdir. Halen düşmân...
...dâfii vaziyette bulunmakta...

Çintangkiang nehrini geç...
...muvaffak olan Çin kıtaları...
...çov'un garp varuslarını...
...altına almağa hazırlanmış...
...Japonların Şanghan'dan...
...leri takviye kıtalarının...
...ne mani olmak üzere Çin...
...lif noktalarını tahrir etme...

Şungking, 19 (A.A.) —

jansı bildiriyor:

Resmî istatistiklere göre...
...Japonların işgali altında...
...mintakalarda 2.118 kütüphane...
...825 halk kıraat salonu...
...miştir. Üstüste her kütüphane...
...beş bin kitap bulundurmaktadır...
...E dikkate alınırsa harap ol...
...ların adedinin bir milyonu...
...tigi müşahade olunur. Japon...
...Peyping, Nankin, Tientain...
...ha diğer şehirlerin millî...
...nelerinden çaldıkları har...
...zısı kitaplar bunun haricinde...

Maarif nezareti, Japon...
...tüphaneler binalarıyla...
...ve daha diğer Çin kültür...
...selerine verdiği zararların...
...yon doları tecavüz etmiş...
...bit etmiş bulunmaktadır.

Satye şirketi binası

Denizbanka 250 bin liraya nasıl satılmış?

Fındıklıda Satyeye ait elektrik sergi binasının Denizbank tarafından 250 bin liraya satın alınması, muhtelif dedikodulara sebep olmuştur. Yapılmış tahkikata göre bu meselenin hakikati şudur:

Nafia Vekâleti Elektrik şirketi, satın aldıktan sonra Satyeye Fındıklıdaki binayı da kendisine lüzumlu görmüş, burasını istisna ile kararlaştırmıştır.

Bu hareket kanunî bir iş olduğundan lüzumlu muameleleri yerine getirmeye başlayarak şirketin de vaziyetten haberdar etmiştir.

Binanın iradî gayrisafisi üzerine hesaplanan kanunî kıymeti 250 bin lira tutmaktadır. Tayin edilmemiş bir kıymeti hükümet de kâfi bulmuş, Vekâlete satın alma şartlarını vermiştir.

Fakat vaziyet bu şekilde devam ederken Nafia Vekâleti namına tale meşgul olan İstanbul elektrik işleri umum müdürlüğü binanın Denizbank tarafından 250 bin liraya satın alındığını duymuş ve derhal Vekâlete bildirmiştir.

Binanın yakında inşasına başlanacağı haberi burada sevinçlerle karşılanmış ve mumailiye karşı mevcut sevgi ve saygı bir kat daha artmıştır.

Bunlardan Mustafa ve Osman Manisada, Salih ve Hüseyin de Akhisarda derdest edilmiştir.

Sabıkalarının yatakları olan ve kaldıkları eşyayı satın alan on kişi hakkında ayrıca tahkikat yapılmaktadır.

Zabıta, Ateş Mehmetle Bulvadinli Aliyi yakaladıktan sonra suç ortaklarının Manisada bulunduklarını tesbit etmiş, Manisa zabıtasıyla müştereken oradaki suçluları da yakalamak kabil olmuştur.

Bunlardan Mustafa ve Osman Manisada, Salih ve Hüseyin de Akhisarda derdest edilmiştir.

kendi kendine bir devleti temsil değil hususî bir şahsı temsil eder gibi davranarak kıymet tutmuş ve pazarlık etmiştir. Bu yüzden hazine zarara uğramıştır. Fakat bu işin de önüne geçmek kabildir.

Borçlar kanunu mucibince bir sene içinde mahkemeye müracaat edilip iptal hükmü alınabilir..

Tarsusta

Bir Vatandaş 30 Bin Lira Safile Mektep yaptırıyor

Tarsus (Hususi) — Şehrimiz fabrikatörlerinden hayırseverlikle tanınmış Bay Sadık Eliyeşil Kaymakamlığa müracaat ederek Maarif Vekâleti tiplerine uygun ve Nafia Vekâletinden tasdik edilmiş olan bir ilkokul binası yaptırmaya başlayacağını bildirmiştir.

Yüksek hamiyetli sayın Bay Sadık Eliyeşilin yaptıracığı okulun yeri tesbit edilmiştir. Mektep, istasyon caddesinde yapılacak, altı dershaneli ve iki katlı olacaktır. Keşif bedeli otuz bin liradır.

Şimdiye kadar şehrimizde yapılan mekteplerin en güzeli, en moderni olacak ve okul ihtiyacını büyük bir kısmına cevap verecektir.

Binanın yakında inşasına başlanacağı haberi burada sevinçlerle karşılanmış ve mumailiye karşı mevcut sevgi ve saygı bir kat daha artmıştır.

Ateş Mehmet İzmirde Yakalandı

İzmir, (Hususi) — Son bir ay içinde İzmirin muhtelif semtlerinde, bilhassa Karsiyakada faaliyetinde bulunan sabıkalı Ateş Mehmet adında bir hırsızın zabıta tarafından yakalandığını, Ateş Mehmetin suç ortağı Bulvadinli Ali ile Mustafa, Osman, Salih ve Hüseyin de derdest edilmişlerdir.

Bunlardan Mustafa ve Osman Manisada, Salih ve Hüseyin de Akhisarda derdest edilmiştir.

Sabıkalarının yatakları olan ve kaldıkları eşyayı satın alan on kişi hakkında ayrıca tahkikat yapılmaktadır.

Zabıta, Ateş Mehmetle Bulvadinli Aliyi yakaladıktan sonra suç ortaklarının Manisada bulunduklarını tesbit etmiş, Manisa zabıtasıyla müştereken oradaki suçluları da yakalamak kabil olmuştur.

Bunlardan Mustafa ve Osman Manisada, Salih ve Hüseyin de Akhisarda derdest edilmiştir.

Sabıkalarının yatakları olan ve kaldıkları eşyayı satın alan on kişi hakkında ayrıca tahkikat yapılmaktadır.

Zabıta, Ateş Mehmetle Bulvadinli Aliyi yakaladıktan sonra suç ortaklarının Manisada bulunduklarını tesbit etmiş, Manisa zabıtasıyla müştereken oradaki suçluları da yakalamak kabil olmuştur.

Bunlardan Mustafa ve Osman Manisada, Salih ve Hüseyin de Akhisarda derdest edilmiştir.

İngilterede tethiş hareketleri mi?

Londrada Ve Diğer Şehirlerde Birbirini Muteakip İnfilâklar Oldu

Londrada yirmi dört saatte birbirini takip eden infilâklar oluşu halkı heyecana düşürmüştür. Gerek hükümet merkezinde, gerek se diğer şehirlerde duyulan bu infilâklar halk arasında dehşetli bir panik husule getirmiştir.

İlk defa olarak Londranın Banlijo kasabalarından Soutvark'in elektrik santrali infilâk etmiştir. Daha ilk infilâkın tesiri silinmeden yirmi dört saat sonra bunu ikinci ve şiddetli bir infilâk takip etmiştir.

Husule gelen gürültü kilometrelerce mesafeden duyulmuş ve büyük alevler görülmüştür.

İnfilâkın vukubulduğu yerden kilometrelerce mesafede bulunan evlerin camları bu alevlerle parlamaktadır.

Büyük bir polis kuvveti vaka yerine yetmiş ve bir mucize eseri olarak hiç bir ölü ve yaralanma mevcut olmadığı görülmüştür.

Skotland Yard polisleri vaka mahallinde tetkikat yapmaktadır.

İnfilâkın vukubulduğu elektrik santralının içi harap olmuştur. Mütehharlar ve polis tarafından yapılan tetkikat ve tahkikat neticesinde infilâkın bir bomba vasıtasıyla husule getirildiği tesbit olunmuştur.

Esasen vakanın yegâne şahidi olan M. Lee de infilâkın vukubulduğu andan birkaç dakika evvel esarengiz bir otomobile yedi kişinin santralın civarına geldiğini, bunlardan bir tanesinin otomobilede kalarak diğerlerinin elektrik santralına yaklaştıklarını ve üç dakika sonra infilâk vukubulduğu zaman otomobilin çoktan uzaklaşmış olduğunu bildirmiştir.

Bütün İngiliz matbuatı bu hadise ile alakadar olmaktadır. Tahrip edilmek istenilen santraldan İngilterenin cenubu şarkı muntaka sına cereyan dağıtan hatlar geçmektedir. Bu vakaya rağmen hiçbir tarafın cereyanı kesilmiş değildir.

"Manchester", de de üç infilâk vukubulmuş ve bir kişi ölmüş, iki kişi de ağır surette yaralanmıştır.

Bu infilâkların da Soutvark elektrik santralını bombalayanlar tarafından husule getirilmiş olduğu kuvvetle tahmin olunmaktadır.

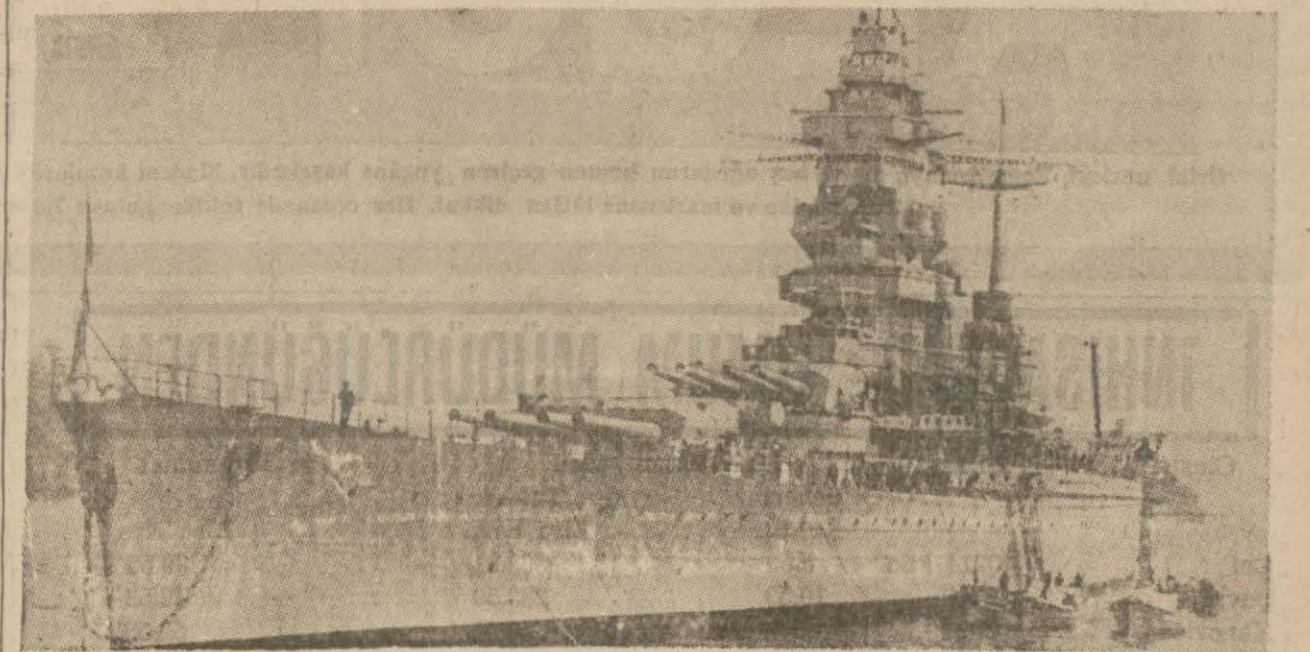
Aynı zamanda Harlesdeende de altıncı bir infilâk vukubulmuştur.

Birbirini takip eden bu hadiseler İngilterede umumî bir heyecan uyandırmış ve polis bu işin meydana çıkarılması için çok sıkı tedbirler almıştır.

Kırmızı yıldız Con Benet esmer bir artist olarak ilk filmi çevir. meye başlamıştır. "Teaart rüzgarı", ismini taşıyan bu filmde Con Benet teshirkâr bir esmer rolündedir.

Akdenizde Fransız filosunun son manevrası münasebetiyle Fransız, İtalyan, Almanların deniz kuvvetleri

Fransanın en yeni gemisi Dunkerque

80 parçadan mürekkep Fransız filosu uzun bir müddet sürmek üzere Akdenizde bir manevraya çıkmış bulunuyor. Bu münasebetle Akdenizde mevcut deniz harp kuvvetlerini gösteren bir yazıyı okuyucularımıza taktim ediyoruz:

Fransız müstemlekelerinin, Fransanın 20 mislinden büyük ve dünyanın dört bucağına yayılmış bir halde olduğu düşünülürse, imparatorluğun ne derecede kuvvetli deniz filolarına muhtaç olduğu apaçık görülür.

Son zamanlardaki, Cibuti, Tunus, ve Korsika gibi, deniz kıyısında veya deniz içinde olan toprakların İtalyanlar tarafından istenmesi Fransızların gözümlü kendi deniz kuvvetlerine döndürmüştür.

Hakikaten Fransanın deniz hudutları çok uzundur. Fakat bugün tamamen müdafa edilebilecek bir haldedir. Fransaya bağlı olan bütün topraklarda, müteharrik ve sabit olmak üzere iki çeşit sahil bataryası bulunmaktadır. Müteharrik sahil bataryaları, son zamanlarda istenilen tabiiye noktalarına süratle yetiştirilebilecek bir hale konmuştur. Sonra, her iki çeşit sahil bataryalarını teşkil eden toplar, gerek cıpları, gerek menzilleri cihetinden rakip devletlerinkine üstün addedilmektedir.

Bundan başka, Fransız sabit sahil bataryaları en modern tekniğe göre teşkil olunmuştur. Bu bataryalarda endaat istikamet noktası bulunduğu gibi, balistik unsurların hesap edilmesi için bir de merkezi nokta vardır. Bundan başka bataryalar, zırhlı top kitalarıyla de teçhiz edilmiştir. Bunlarda projektör tertibatı da vardır.

Sahillerde vazife alan bataryalar tehlike anında devriyelik de yapar. Madenî teller vasıtasıyla kendisine tahsis edilen herhangi bir noktada, uzaklardan geçen veya o istikamete gelen düşman gemilerinin pervaneseslerini dinler, ve vaktinden evvel haber verir.

Yalnız, Fransada sahil müdafaası böyle sahil bataryalarına inhisar etmez. Deniz harp filolarının en esaslı vazifelerinden birisi, sahil müdafaası ve muhafazasıdır. Onlar da biliyor ki, en iyi müdafaası tabiiyesel, taarruzdur. Fransız bahriye nezaretî deniz harp filolarına şu direktifi vermiştir: Arayın, karaya yaklaşmadan düşman filolarını yakalayın ve tahrir edin.

Fakat bunun için de denizlere açılacak, kuvvetli düşman filolarının ateş yağmurundan ürpermeden ilerleyecek büyük harp gemileri lazımdır. Bunu zaten hesap etmiş olan Fransa,

böyle büyük zırhlılar hazırlamıştır. Daha da hazırlayacaktır. Elde mevcut büyük harp gemilerinin uzun imparatorluk sahillerini müdafaaya kâfi gelmeyeceğini hesap eden bahriye nezaretî 1939 bütçesinden 8 milyar frank koparmıştır.

Anavatan sahillerinin müdafaasını en önde sayan Fransızlar, bununla iktifa etmemektedir: Bütün imparatorluğun müdafaası var. Hattâ, muhafaza edecekleri yalnız uzak topraklar değil, deniz aşırı müstemlekeler giden yollar, düğüm ve dönemeç noktalarının da müdafaası lazımdır. Son hadiseler, Tunusun ve Cibutin de banteli olduğunu göstermiştir.

Fransızlar, Akdenizin stratejik ehemmiyetini, İspanyol ihtilâfından sonra anladılar. Hind Çinî kapılarındaki Çin - Japon boğuşması Fransızların kulağını kabarttı: Çok ve çok kuvvetli harp gemisi lazımdır, dediler.

Her ne kadar Fransa, İngiltereye sıkı sıkıya bağlı ise de Fransız bahriye nazırının dediği gibi, Fransızlar, İngilizlere: "Deniz irtibatımız kesildi, gelin yardım edin" diye nasıl söyleyecekler?

1914 ağustosunda Almanların Königsberg zırhlısı Hind Okyanosunda kol gezerken, Fransız gemileri İngiliz gemileriyle elbirliği etmişti: Fakat Atlas denizinde... Fransa, Hind Okyanosunda, Ümit burnunun şarkında yapayalnız kaldı. Fransız bahriye nazırı: "Bizim için bu bir derstir, diyor, deniz harbi demek ansızın taarruz demektir. Sekiz Alman kruvazörü ile dört yardımcı kruvazör 225 bin tonluk ticaret gemisi batırdı, müttefiklere yardım bu yüzden aksadı. Müstakbel ihtilâflarda da muhakkak böyle olacaktır. Hem bir kere değil, birçok defalar bu hal tekrarlacaktır. Eğer donanmamızı kuvvetlendirmesek, 1944 senesine kalmaz, Akdeniz hâkimiyeti elimizden gider."

Hakikaten Fransanın donanması kâfi derecede kuvvetli olmazsa, ordusu ve hava filoları ne kadar kuvvetli olursa olsun Şimalî Afrikadaki toprakları ilk hamlede elinden gider.

Deniz politikası noktasından her şeyden evvel uzağı, görmek lazımdır. Bir deniz filosu vücudunda getirmek kolay bir iş değildir: Uzun bir çalışmaya ihtiyaç gösterir. Tasavvur edin ki bir saffiharp gemisi tam dört senede biter. Sonra, modern bir harp gemisinin âletlerinden istifade edecek, onları işletecek, kullanacak insan yetiştirmek de bir meseledir.

Fransız bahriye nazırı bizzat

sayıyor: "Bizim işimizle yarayan harp gemilerimiz 500.000 ton. İtalyanın 450.000 ton, Almanyanın 170.000 ton. Fakat gelelim şimdi yapılmakta olan: Yaptırmakta olduğumuz gemiler topu topu 120.000 ton. Halbuki İtalyanın tezgâhlarında 150.000 ton tutarında harp gemileri yapılmaktadır."

Şu halde, Fransa zamanında yetiştiremezse, onlardan aşağı kalacak. Nazırın korkusu da bu...

Öntümüzdeki sene Fransız tezkâhlarına 2 saffiharp gemisi, bir kruvazör, 7 denizaltı gemisi, 24.000 tonluk da muhtelif hafif ve yardımcı gemi konacaktır.

Bundan başka yeni, bir, kanunla buna 2 tayyare anagemisi, 1 kruvazör, 6 torpil gemisi ve 5 de denizaltı gemisi ilâve edilecektir.

Gemi inşası az masraflı olmaz. Bir saffiharp gemisi yapılırken üç sene müddetle tam 8.000 işçi çalışır. Tayyare anagemisi için 4.000; her kruvazör için 2 bin işçi aynı müddet zarfında çalışır ve ondan sonra filo ortaya çıkar. Artık sanayinin bu işte ne kadar yardımı olduğunu, ve yardım gördüğünü siz hesaplayın.

Unutmamak lazımdır ki, kuvvetli ve müessir bir donanma, Fransa gibi bir memleket için bir hayat ve memet meselesidir. Fransa bugün 5000.000 tonluk deniz kuvveti seferber edecekse bu çok mu? Hatırlayalım ki 1914 senesinde, cihan harbi patlak verdiği zaman her cinsten olmak üzere Fransız donanması 1.140.000 tonluk donanma ile harbe girdi.

Alman - İngiliz muahedesi Almanyaya İngiliz donanmasının yüzde otuz beşini bulmak hakkını verdi. İngiltere şimdi hâ dese, 1.300.000 ton yüzdürür. Buna şimdi tezgâhlardaki 500 bin tonu da ilâve edelim: Cihan denizlerine hâkimiyetin sırrı neylerinde.

1936 Londra deniz anlaşması, ton haddini 350 bin olarak tayin etmişti. Şimdi Fransızlar diyor ki: "Avrupa devletleri bu haddi geçmezse, biz de geçmeyiz. Fakat İngilizlerle Amerika'nın saffiharp gemilerinin tonunu artırmak niyetleri var."

Fransız bahriye nazırı şunu ilâve ediyor: "Silâhlanma çok hızlandı, bu tehlikelidir; her yeri harap eder, vazgeçin şu silâhlanmak yarışından diyorum ama, kendimiz silâhlanmasak da edemiyoruz. Çünkü ne yapalım ki millî topraklarımız, imparatorluk aramız müdafaası istiyor."

